

DISSERTATIO

DE

IVRE ACCRESCENDI
INTER COHEREDES, INTERDVM
IVRE NON DECRESCENDI,
INTERDVM SECVS.

P. 317.

QVAM

SVB MODERAMINE

VIRI EXCELLENTISSIMI CONSVLTISSIMI
ERNESTI CHRIST. WESTPHAL

IVRIVM PARITER AC PHILOSOPHIAE DOCTORIS
NEC NON IVRIS ANTECESSORIS LONGE CELEBERRIMI,

DIE XVIII. MARTII MDCCLXI.

H. L. Q. C.

EXACTIORI DISQVISIONI SVBMITTIT

AVCTOR

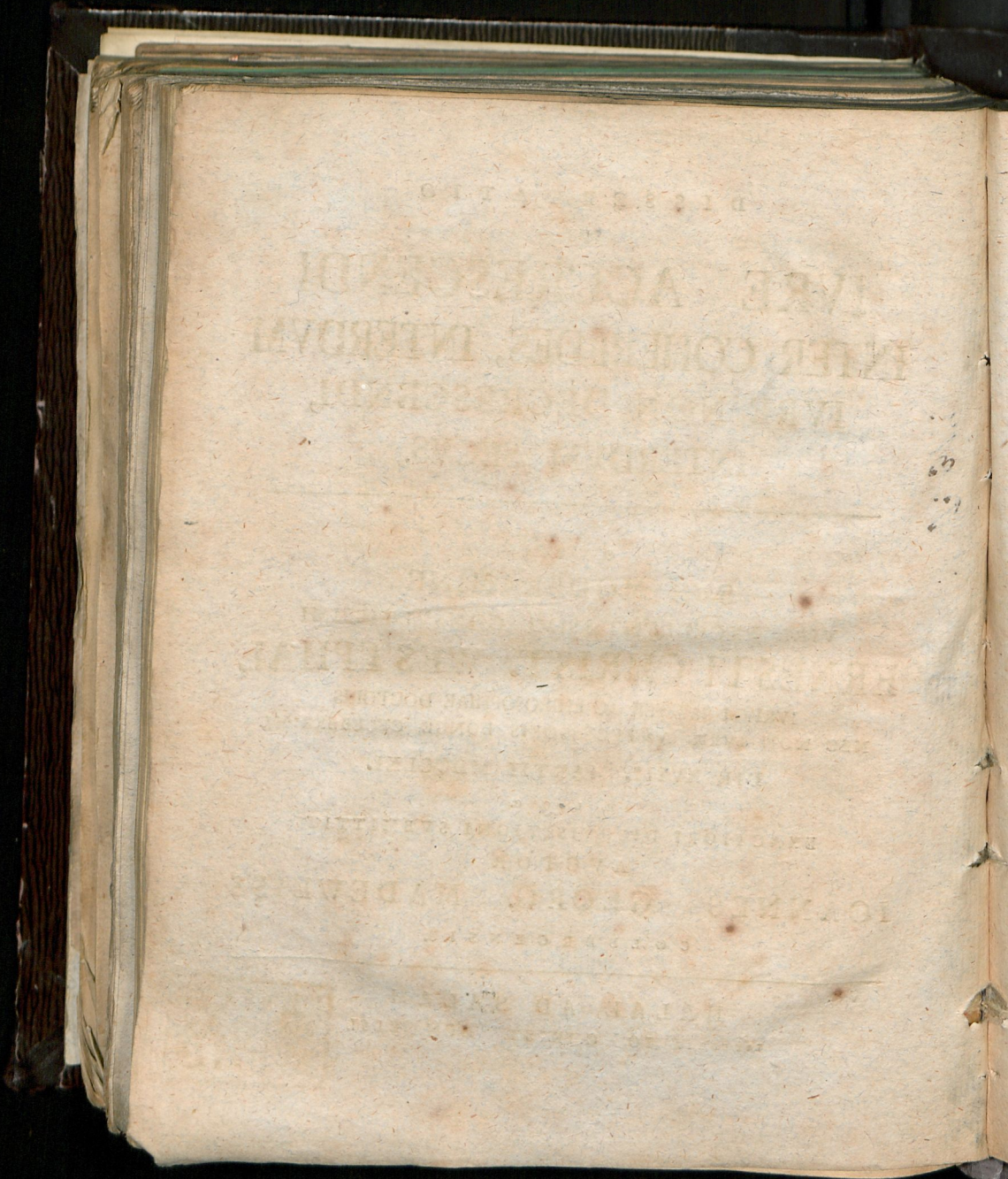
IOANNES GEORG. MADEWEISS

COLBERGENSIS.

VIII.

HALAE AD SALAM
LITTERIS IO. CHRIST. HENDELII.







DISSERTATIO
DE
IVRE ACCRESCENDI INTER COHERE-
DES INTERDVM IVRE NON DECRESCENDI,
INTERDVM SECVS.



§. I.

INSTITVTI RATIO.

Non vna est quae me mouit ratio de accre-
tionis iure differendi; allexit enim tam ar-
gumenti difficultas, atque praestantia;
VINNIO enim teste a), *nulla in toto iure
nostro materia creditur esse vel subtilior,
vel perplexior* b), ipsa autem indagatio
rerum tum maximarum, tum etiam occultissimarum habet
oblectationem: quam, quod animaduerti, tot, tamque
diuer-

A 2

a) VINNIVS *ad Instit. tit. de Legat.*

b) CICERO *Q. Q. Academ. cap. XLI.*



diuerſas de iure accreſcendi Doctorem eſſe opiniones, per leges, contra ſe inuicem dicere viſas, natas quaſi atque ſuf-
fultas, vt inde exire, hic opus, hic labor. Saepius enim
erſi tres vel quatuor adieris, qui hanc enodandam ſuſcepe-
runt materiam, repetes tamen illud DEMIPHONTIS apud
Terentium:

- - feciſtis probe
Incertior ſum multo quam dudum.

§. II.

DICENDORVM ORDO.

Non autem totum iuris accreſcendi quaua verſum pa-
tet ambitum proponere conſtitui, ſed vnam tantum eius
partem, quae ius accreſcendi inter coheredes ſiſtit, expli-
candi animus eſt; praemiſſa ſimul ſtriſtim iuris hiſtoria,
explicatisque eius viciffitudinibus, quas ſubinde ſubiit.
Nihil enim profecto in vniuerſa iuriſprudencia maiorem
utilitatem afferre poteſt, quam legum iuriumque cauſas
& origines perſpectas habere, vt inde *Iacobus GOTHO-
FREDVS a)*, graui adductus ratione optet: vt iurium poli-
ticae & hiſtoricae rationes ex Imperii Romani ſtatu diligen-
tius eruantur, vnde iudicium facile fieri poſſit, an & qua-
renus ea in vſus hodie deriuari queant. Addam quoque
illam, quae ius accreſcendi a ſubſtitutione reciproca diſ-
tinguit, differentiam, agmen claudente vſu huius doctri-
nae hodierno. Totum enim ius accreſcendi, ſi omnes,
quae in illo obueniunt quaefiones recte enodantur, eius
indolis eſt, vt a Diſſertatione Academica adhorrear, inre-
groſque Commentarios ſibi deſtinatos poſcat. Illud prae-
terum iuris accreſcendi Caput, quod Legatorios tangit,
magno

a) Praefat. Diſſert. ad L. Quisquis C. ad L. Iul. Maieſtat.

magno cum studio non inuita Minerua, iam a multis tractatum, & nuper adhuc a *Viro Illustri & Excellent. Dn. HEISLERO, Praeceptore atque Fautore mihi numquam non satis colendo*, tam plene absolutum est, vt ulteriorem eius explicationem suscipiens, non nisi Eius dicta repetere viderer.

§. III.

AUCTORVM, QVI DE IURE ACCRESCENDI SCRIPSERVNT RECENSIO.

Scilicet ad tres forte Classes reduci possunt, qui ante nos de iure accrescendi tradiderunt. Alii enim totum huius iuris campum emensuri, tam de accretione heredum, quam Legatariorum egere, inter quos *Thomae PAPILLONII in Thesaurio Iuris Otton. Tom. IV. breuis, sed elegans de iure accrescendi tractatio. Franc. DVARENI paullo amplior de eodem argumento lucubratio in EIVSD. Operib. Erf. 1607. editis pag. 1077. proflans, arguta Praef. Perilustr. Io. Casp. HEIMBURGIO de iure accrescendi, Ienae 1754. habita, nec non Io. Aug. BACHII de eadem materia Lipsiae eod. anno scripta, denique Amadei ECKOLDI eiusdem argumenti Dissertatio; GOVEANVS, qui alias ad meliores etiam referendus, defuit. Alii de Legatariorum accrescendi iure separato studio praecepere, quorum plurimi, ad nos tamen parum pertinentes. Alii denique de eo accrescendi iure, quod inter heredes obtineri disputarunt, quorum admodum pauci; referendus eo praecipue *Frider. Christ. SCHANZ. in Diss. de iure accrescendi ab intestato & ex testamento Marp. 1743.* Est tamen quod in his passim suppleri possit. Res controuersiarum plenissima. Multi casus perpauca tacti. Distinguendum ius accrescendi inter heredes generatim, eiusque vera indoles, de*





de de eo, quod ab intestato, postea, quod ex testamento inter heredes directe institutos obtinet, porro eo, quod in Legitima, hinc quod in substitutione pupillari, tum, quod in fideicommissis vniuersalibus, inde quod in querela inofficiosi, denique quod in bonorum possessionibus & hereditibus pactitiis obtinet.

CAPVT I.
GENERALIA DE IVRE ACCRESCENDI
INTER COHEREDES.

§. IV.

DEFINITIO IVRIS ACCRESCENDI.

Ius accrescendi a) generatim est ius eius, cui in eadem re simul cum altero ius hereditarium competit, illo deficiente, partem ipsius, qua concurrat sibi, vindicandi. Ratio ob quam ius accrescendi exercetur dicitur *coniunctio b)*. Ergo ius accrescendi semper coniunctioni innititur.

Con-

a) CUIACIUS quidem, qui multis humanioribus Iuris definiendi artifex dicitur, *Parat. Dig. de Vsufr. accrescendo*, definiuit, per ius retinendae vel nanciscendae partis eius, qui non concurrat, vel concurrere desit, quae definitio cum nostra fere eadem est. HUBER in *Praelect. ad Instit. de Legatis* haec CUIACII verba: qui non concurrat, vel concurrere desit, ad eam differentiam, quae est inter proprietatem & usufructum

eiusdem rei, duobus coniunctim relictum, spectare docet, quod probabile est.

b) Debetur Interpretibus solis culpa, cur tam late definienda sit *coniunctio*. vid. ECKOLD. l. c. §. 5. Huic *coniunctio* est, duorum plurimumque in eandem rem eodem successione genere conuocatio. conf. SCHANZ. l. c. §. 46. Nihil hoc aliud, si propius accedas, quam nostra definitio. Plurimis quoque

Coniunctio autem est vel haec, quia non consentaneum est, defunctum pro parte repraesentari, pro parte secus c), vel quia solidum alteri ex intentione directa defuncti competens, per alterum nunc deficientem, fuisset diminutum,
prior

quoque reliquis idem vocis usus in deliciis. Quare cum ad lumen argumento adfundendum non inepta sit ista distinctio, secuti sumus Pragmaticos. Ceterum non ignoro, quod legibus ignota sit ista Latinitas. Ita enim CELSVS l. 80. de Legat. III. CONIUNCTIM heredes institui, aut CONIUNCTIM legari, hoc est: totam hereditatem aut tota legata singulis data esse, partes autem concursu fieri. Non obstat l. 142. ff. de V. S. Priori in lege, quid coniunctio aliud, nisi id quod nobis coniunctio hominis dictam fuit? Ringitur inde DVARENVS loc. cit. Lib. I. cap. 13. & coniunctionem aliquam legalem somniantes, explodit. Faciat id nobis lubentibus, conf. quoque Perillustr. HEIMBERG l. c. §. 35.

c) Est hoc Pomum Eridos, quae sit vera & sufficiens causa accretionis inter heredes cuiuscunque generis uniuerse. Plurimi hanc adferunt, quia constitutum sit, ne quis pro parte testatus, pro parte intestatus decedat, quae regula Iurisprudentiae Romanae aeterna lex est. Verum bene monent alii, causam hanc nimis esse angustam,

quippe quae ad heredes testamentarios quidem, non vero ad legitimos, Praetorios, &c. pertineret, vnde hi aliam suppeditant, nostram scilicet, ceu praeter DVARENVM l. c. cap. 2. ALCIATVS in Opp. Tom. IV. Lib. IV. Paradox. cap. 8. PAPILLONVS ap. OTTON. l. c. pag. 767. Ant. FABER in Error. pragmatic. Dec. 49. errore 1. Sane hereditas numquam pro diuiso possideri potest, l. 8. in fin. de Rei Vind. & VNIVS personae vice fungitur l. 22. ff. de Vsucap. & LL. XII. Tab. strictim, familiam, inquit, habeto, quo ultimo argumento iam ante me usum esse Euerard. OTTONEM Comm. ad Inst. tit. de Legat. §. 8. inuenio. Addit, si recte memini, PAPILLONVS: heres non solum lucri causa, sed & onerum aerisque alieni ergo adest, vnde, si vult commodum hereditatis, omnia recipiat, necesse est, vt ne onera quaeuis subire tergiuersari possit. Vnde est illa IUSTINIANI ratio, l. vii. §. 10. C. de Caduc. toll. cum sit absurdum, eiusdem hereditatis partem quidem agnoscere, partem vero respicere.



prior coniunctio dicitur, *legis, posterior, hominis, seu coniunctio propria*. Vnde duplex ius accrescendi. Est enim hoc vel eiusmodi, quod innititur coniunctioni legali, quod dici potest ius accrescendi *necessarium d)*. Vel quod per coniunctionem propriam efficitur, quod dici potest ius accrescendi *voluntarium e)*. In Legatariis nonnisi posterius

d) Nomen hoc praecipue videtur ad rem significandam aptum, cum hoc idem ius accrescendi plane declinari nequeat, cum confirmat ratio, & IMPERATOR. c. *lvn. §. 10. C. de Cad. toll. conf. l. 53. §. 1. ff. de A. vel O. H.* Haec regula est sine exceptione, cui non obstat *l. 55. ff. de A. vel O. H.* ut in consuetu probabimus: adeo ut ne testator quidem prohibere possit, cum per *legem 55. de Leg. I. nemo possit in testamento suo cauere, ne leges prohibentes in eo locum habeant*. Pro non adiecta erit habenda eiusmodi prohibitio.

e) Alia plane huius quam prioris natura. Notabiles utriusque differentiae. 1) Hoc nititur in praesumpta & probabili testatoris voluntate BACHIVS *l. c. §. 3. BALDVINVS in Iustin. l. 2. p. m. 84.*; illud in legis praecepto. 2) Hoc non exercetur nisi a volentibus & libentibus, c. *l. vn. §. 11. C.* nisi sint re tantum coniuncti, quorum peculiaris ratio; illud ab inuitis. 3) Hoc a Testa-

tore prohiberi potest, siue sint re tantum, siue verbis tantum, aut simul coniuncti *l. 33. ff. de Leg. I.; illud secus.* 4) Hoc contingit vel sine onere, scilicet si sint re tantum coniuncti, vel cum onere scilicet in reliquis; illud semper fere cum onere *cit. l. vn. §. 10. C.* 5) Hoc non obtinet, nisi inter eos, inter quos coniunctio propria est (per desinit); illud, in omnibus qui in iure hereditario circa eandem hereditatem concurrunt, per *l. c.* iam dari inter heredes ius accrescendi voluntarium, ita probat: Si verum est, esse inter heredes ius accrescendi, quod sola voluntatis testatoris probabili interpretatione introducitur; si tale, ad quod subeundum nemo inuitus compellitur; si tale, quod testator prohibere potest; si tale, quod nulla ex alia causa proficiscitur, quam ex coniunctione propria; claret, in heredibus non exulare ius accrescendi voluntarium. Licet forsitan heredi acquirenti semper onera subeunda sint, tamen inde iuri accrescendi voluntarium.

rius nouit Themis nostra. In heredibus vero vtrumque, quod non semper distinguunt Interpretes, vnde obscuritas f). Quid sit *deficere*, adeo peruulgatum est, vt indigna haec vox sit repetito studio.

§. V.

voluntario dica scribenda non est, quia & in accretione voluntaria inter legatarios interdum onera sustinenda. Nil inde probatur magis, quam ius accrescendi voluntarium inter heredes, in reliquis plane simile ei, quod inter Legatarios est, vnico leui momento ab illo distidere. Iam infra per singula demonstrabimus ista omnia, quae ius accrescendi voluntarium componunt, obuia esse in heredibus; fides inde erit ei, quod hic in atrio quasi tantum praemonemus. Esse vero etiam ius accrescendi necessarium inter heredes, hoc non egebit probatione centies hoc & ad fastidium vsque inuenies dictum ab omnibus, quamprimum iuris accrescendi doctrinam attingunt, & leges in propatulo sunt, a nobis maximam partem iam excitatae. Quin imo plurima pars hoc solum agitat, & voluntarium istud quod diximus, alie ignorat, negaret adeo, & ludibrio habe-

ret laesaeque Sacrae Themidos reum ageret, si tibi forsitan eius mentio excideret. Sed non desunt quoque, qui eminus nos eo deducunt, licet, forsitan pro instituti ratione in eo memorando non adeo multi sint; sed ostendunt quasi alius campum, in quo decurrere possint. Vid. BACHIVS l. c. §. 3. *Perill.* HEIMBURG l. c. §. 92. §. 4. DVARENVS l. c. cap. 7. §. 4. Ant. FABER Dec. 49. Err. 2. In heredibus fideicommissariis, (modo his ius accrescendi esse, verum sit, de quo infra) permissam accretionem voluntariam, nemo mirabitur, sed amplius dicimus, ab eadem nec heredes directos esse destitutos, scilicet testamentarios, nam in reliquis cogitari nequit.

f) Nolo aliorum circa ius accrescendi definitiones enunclare, Herm. VVLTEIVS ad §. fin. tit. Inst. de Donat. illud definit per ius, quo pars vacans cedit occupatae.

B

GENERALIA IVRIS ACCRESCENDI INTER COHEREDES
PRINCIPIA.

Ius accrescendi inter coheredes locum habere nequit nisi

I) In iis qui ad eandem hereditatem vocati sunt g).

II) Nisi vnus ex iis, quid ad eandem rem vocati sunt, deficiat, i. e. vt aut non possit aut nolit accipere suam partem ex hereditate. Prius accidit v. g. si illi quid relictum est, qui tempore conditi testamenti adhuc inter viuos numerabatur, subito autem morbo correptus, testatorem facto praecessit; vel si illi in vltima sua voluntate aliquid dedit testator, qui eo, cum illam ediceret, tempore, habilis erat, sed postea tabulis apertis inhabilis factus est, quod euenit in capto ab hostibus, seu in eo qui iura ciuitatis romanae amisit. Sed quaeritur h), an is quoque deficere

dici

g) Quidquid hic posset de casu substitutionis pupillaris adnotari, id differimus, donec infra de accretione in substitutione pupillari plenius agetur.

h) Constat heredis institutionem, in qua heres deficeret, olim, nunc fuisse pro non scripta habitam, nunc adiuisse caducam, nunc quasi caducam seu in causa caduci, nunc ereptitiam, nunc vacantem. Eleganter haec omnia persequitur HEINECCIUS in *Comment. ad leg. Iul. & Pap. Popp. pag. 399 seq.* Pro non

scriptis habita, in hereditate remansisse, & tam in legatis, quam in hereditatibus, iuri accrescendi subfuisse; docet quidem IUSTINIANVS c. l. vn. C. de Cad. toll., cui facile fidem haberemus, si IMPERATOR tam fidi historici, quam benigni legislatoris, famam haberet. Verum cum eius fides in rebus historicis admodum vacillet, dubii haeremus circa huius rei veritatem, eo magis, quod tam multi testes, & plures fere contra ipsum produci possint, quam pro ipso, de quo V. BALDVINVS in *Iurisprud. Rom. &*

Attica

dici possit, in cuius persona institutio nunquam constitit? quippe quam quaestionem in legatis saltem ex iure antiquo moueri posse certum est. Nimirum si illi quid relictum, qui eo tempore, cum vltima conderentur elogia, forte ignorante hoc testatore, in rebus humanis amplius non erat; aut illi quocum nulla testamenti erat factio, siue incapaci, vt deportato vel peregrino. IUSTINIANVS quidem *l. vn. §. 3. C. de Cad. toll.* negat, etiam iure veteri partem fecisse eum, qui testamenti tempore non existitit, sed totum potius ad coniunctum pertinuisse fidem facit, tanquam qui pro non scripto habitus sit; ex hoc autem recte concludimus, quod Veteres illum eodem loco habuerint, quo hodie habendus est quiuus collegatarius deficiens, vt scilicet ius accrescendi effecerit. In pari quoque causa est is, quocum nulla plane testamenti est factio. Si enim huic coniunctum cum alio quid relictum est, coniuncto totum

B 2

cedit,

Attica Tom. I. p. 1195. Contra ipsum est etiam *VLPIANVS l. c. 34. §. 9. de leg. I.* nec tam expedita est illa *VINNI* coniectura circa istum locum. Ceterum cum haec haesitatio legata tantum, non heredum institutiones concernat, de quibus agit *l. 20. §. 2. Si viuus & mortuus ex parte dimidia coniunctim heredes instituti sunt, ex altera alius, aequas partes eos* (scil. hunc alium & viuum priorem) *habitueros, quia mortui pars pro non scripta habetur;* praeterea autem *IUSTINIANVS* saltem indubie ius accrescendi inuexerit? mittimus hanc controuersiam, quae nos

nimis abstraheret conf. *Ei. BALDVINI Comm. ad Inst. ad cit. §. 9. I. de Leg.* Caduca & quasi caduca initio aerario, subsequente tempore fisco cedebant, non autem heredi coniuncto, ereptitia transibant interiuam ad coheredem, interdum non, sed ad aerarium; sicut & vacantia populo vindicabantur. Verum *IUSTINIANVS* caduca & quasi caduca expresse sustulit, *c. l. vn. C. ereptitia* retinuit, vacantia ignorauit, & quod probabile, sub caducis & quasi caducis comprehendit, vnde etiam in his ius accrescendi viget. *HEINECCIVS l. c. pag. 422.*



cedit, quoniam pro non scripto habetur, *l. 1 C. de hered. instit.* in qua IMPERATOR qui deportantur, inquit, si heredes scribantur, tanquam peregrini capere non possunt, sed hereditas in ea causa est, in qua esset, si scripti non fuissent. Requiritur autem omnimoda incapacitas, ut tradit VINIVS §. 8. *Instit. de legat.*; adeo ut eiusmodi incapax, respectu alterius simul scripti, plane pro non scripto haberi debeat, ut igitur idem sit, siue eius mentio facta sit siue non, alias enim si non plane est incapax, partem facit coniuncto, i. e. computatur eo effectu, ut alter dimidiam tantum partem capiat; & hoc sibi velle credit VLPIANVM, quando in *l. 34 §. 9. ff. de leg. 1.* dicit: *Si coniunctim res legatur, constat partes ab initio fieri: nec solum hi partem faciunt in quorum persona non consistit legatum: ut puta si Titio & seruo proprio sine libertate.*

III) Quoque hoc omni accretioni inter coheredes commune est, quod is qui suam partem adeundo acquisiuit, partem alteram vacantem ipso iure, etiam ignorans, nulla intercedente noua additione acquirat, & ius suum ad suos ipsius heredes transmittat. *l. 53. §. 1. de Acquir. her. l. vn. §. 10. u. C. de Cad. toll. l. 26. §. 1. de Cond. & Dem. l. vn. C. quando pet. part. accresc. non pet. l. 2. §. 8. de bon. poss. sec. tabb.*

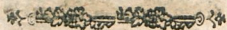
IV) Ius accrescendi non obtinet inter eos, qui e diuerso iure concurrunt, sed requiritur ut adsit idem ius hereditarium, idemque ex vtraque parte successionis genus. Plerumque id deducunt ex *l. 6. ff. de bon. poss.*, sed quam apte, viderint Doctores. Perorauit causam Ant. FABER *Dec. 50. Err. 7. n. 5. 6.* Certe huius legis rationes peculiare sunt, quae alias in iure non obuia. Causa potius ex ipsa accretionis indole petenda. Haec enim vel ideo obtinet, quia non licet pro parte adire pro parte repudiare, vel, quia, si concurreret, qui nunc deficit, non integra fo-

foret superstici iuris hereditarii, directa voluntate testatoris sibi assignati, portio. Nec prior nec posterior ratio cadit in eos, quorum successio diuerso ex fonte est. Non prior, quia constat; Primo ex dimidia, Secundo & Tertio ex altera parte dimidia coheredibus, Tertio autem in casum deficientis Primi substituto, licere Tertio portionem ex institutione deserere, & eam, quam ex substitutione habet, occupare; nec minus, Primo rogato, vt Tertio partem suam fideicommissi nomine restituat, licere Tertio etiam hoc fideicommissario lucro potiri, & institutioni nuncium mittere: Sicut etiam vtroque casu Tertio licet substitutionem aut fideicommissum derelinquere, & suam tantum ex institutione partem sibi habere. Porro licet ei, qui heres institutus, simulque praelegatum habet, hoc repudiare, & partem hereditatis adipisci, & e conuerso praelegatum vindicare, & heres esse nolle *l. 17. §. vlt. l. 18. de leg. 1. l. 21. de adim. leg. l. 96. de leg. III.* Non hic oritur pars testata, pars intestata; nec est eadem hereditas, sed duplex, vbi heres institutus duplicem personam sustinet, quo in casu non est *absurdum partem agnoscere partem respuere l. vn. §. 10. de Cad. toll.* Hinc patet Primo, Secundo & Tertio datis indiuisim coheredibus, & in casum deficientis Primi substituto Quarto; deficiente Primo & Secundo, portionem Primi quidem Quarto, Secundi autem soli Tertio cedere. Fideicommissarium quoque nunquam admittendum iure accretionis ad portionem eius, qui fiduciario coheres datus & deficit, sed huius vacantem partem non cedere nisi fiduciario, excepto casu, quo, cum id ageret, vt fideicommissum intercideret, ad adeundum compulsus est, tunc enim poenae loco, non ipsi, sed fideicommissario accrescit *l. 43. ad Sct Trebel.* Ibi enim extraordinarium quid subesse, facile patet ex verbis: *de illo plane solum quaerendum ait, an ei opus sit noua restitutione, postea quam portio accreuit.*

creuit. Nam si in se competeret ius accrescendi fideicommissario, quaeri non posset, an ei opus sit noua restitutione, quum accretio, quod supra diximus, ipso iure fiat; sed quia proprie fideicommissario non accrescit, hoc autem speciali casu, lucrum ex accretione ortum ad illum deriuari oportebat, inde iniecta quaestio: *an noua opus sit restitutione?* Denique proprie accrescere fiduciario etiam claret ex verbis; *an ei opus sit noua actione?* quippe quae sensum non habent, nisi cum *CVIACIO* leges; *noua aditione.* Hac autem vocis facta mutatione, apparet, negari, noua opus esse fiduciario aditione, quippe cui sufficiat aditio partis suae, cum qua ipso iure, vt fert accretionis natura, coniuncta acquisitio partis alterius postea vacantis. In partes discedunt hac in quaestione maximi nominis viri. Pro nobis sunt *CVIACIVS L. 12. Obs. c. 12.* & *HVBER in Prael. ad. Pand. Tit. de accr. vel omitt hered.* Aduersantur *PAPILLONIVS l. c. p. 782.* *DVARENVS loc. c. Lib. I. c. 6.* *VOETIVS Comm. ad ff. Tit. ad Sct. Treb. §. 38.* quem tamen miror *l. c. Tit. de hered. vel. act vend. §. 3.* in contrariam sententiam discedere, eamque quasi rationem adducere, cur in emtorem hereditatis ius accrescendi transire nequeat, licet ad emtorem a fideicommissario argumentari non liceat. Non audiendi hi omnes, quia contra iuris accrescendi naturam loquuntur, & ex *l. 43. ff. ad Sct. Treb.* argumentum petunt, manifeste inausulto conatu. Eodem modo, scriptis Primo & Secundo heredibus, Primo in re certa, Secundo simpliciter, Secundo non accrescit portio primi, quia Secundo oppositus, pro legatario est. *LEYSERI Meditat. ad Pandect. Spec. 361. per tot.* Haec regula est sine exceptione. Ea exceptio quam adfert *Ant. FABER Dec. 50. Err. 7.* iuri hodierno non conuenit. Ponit enim testamentum inofficiosum pro parte rescindi, quod hodie vix contingere potest. Sed si fingas,

fingas, militari testamento dimidiaie partis bonorum here-
 dem nuncupari, relicta penes heredes ab intestato altera
 parte dimidia deficiente herede scripto, cui ceder portio
 vacans? Heredibus ab intestato, inquam. Sed an vi iu-
 ris accrescendi? Nunquam, sed quia testamento destituto,
 tota res reducitur ad causam intestati. Nec posterior quo-
 que ratio applicari potest diuerso iure ad hereditatem ad-
 spirantibus. Substitutus sub initium plane heres non fuit,
 quippe deficiente postea demum alteri surrogatus, vnde
 solidum ab initio habuisse dici nequit, concursu diminu-
 tum, de fideicommissario idem sit iudicium. Legatarii non
 diminuunt ius heredis. Nulla enim particula iurium he-
 reditariorum transit in legatarium quippe diuersissima est
 legatarii & heredis causa, licet bonorum hereditarium
 qualiscunque contingat imminutio, vt quodam loco lau-
 datum FABRYM ratiocinari memini.

V) Accrescit personae heredis, non hereditati. Hu-
 ius quidem dicti veritas ex iis, quae deduximus in prom-
 tu est. Nonne enim substitutus habet portionem here-
 ditatis? Nonne fideicommissarius? Nonne legatarius here-
 ditatem delibat? Cur vero his non accrescit pars aliqua he-
 redis directo a testatore instituti, sed lubenter illubenterue
 subducti? Scilicet non spectatur in eo, qui iuri accrescen-
 di inhiat, an partem hereditatis possideat, sed an eius ge-
 neris heres sit, cuius erat is lateri adpositus heres, succes-
 sionis aut impotens aut contentor. In aprico inde est,
 quem in sensum accipienda sit *l. 33. §. 1. ff. de Vusufr.* vbi
portio vacans accrescere, dicitur, *portioni residuae velut*
alluui. Scilicet mens PAPINIANI non alia ibi est, quam,
 eum, qui plane coheres aut collegatarius non est, ex
 iure accrescendi non posse proficere. Id enim fert facti
 species. Praecessit res iudicata, qua petenti ius legarii
 non



non esse, declaratum est. At quis nescit, rem iudicam pro veritate esse? *l. 207. de R. I. l. 25. de stat. Hom. l. pen. de Effect. Sent.* Ergo is qui hic accretionem cuperet, vere heres aut legatarius non esset. Hoc ita PAPINIANVS: portio vacans instar alluionis est. *Instar alluionis esse*, hinc aliud nihil, nisi ab eo alienum esse, qui personam heredis aut legatarii non sustinet. Locus amicitissime nostris doctrinis concors. Nec dissidet VLPIANVS, quod vulgo credunt, *l. 83. ff. de Acq. hered. Si totum aut partem, ex qua quis heres institutus est, tacite rogatus sit restituere*; apparet, nihil ei debere accrescere; QVIA REM NON VIDETVR HABERE. Torquet hic locus interpretes. Quare? Is qui clanculum de restituenda contra leges hereditate fidem commodauit, heres adhuc est. Qui sic? Adhuc ex pupillari substitutione capit *l. 43. §. 3. ff. de Vulg. & pupill. Subst.* Inde quid mali? Maxime; omnis Philosophia nostra euersa. Non habet accretionem. Ratio sola quia non habet hereditatem. Naeniae. Non est heres, sed praedo. *l. 46. ff. de her. petit.* Quod ad substitutionem pupillarem admittatur, non probat, eum esse heredem patris, nam multis modis, is qui omnis successionis paternae expers, ad tabulas pupillares adspirat, *l. 3. l. 8. §. ult. l. 31. l. 43. §. 3. in f. de Vulg. & pup. Subst.* Miror haec adeo torsisse CVAECIVM *l. 12. Obs. c. 13. & Ant. FABRVM Dec. 50. Err. 5.* qui re nobiscum sentiunt. Colliduntur hoc loco admodum ingenia, vbi in quaestionem illam incidunt, an ius accrescendi in emtorem hereditatis, aliumue, ab herede causam ex contractu pactouae habentem, transeat. In tres classes scinditur factio. Alii litem dant secundum emtorem, alii venditori patrocinantur, alii iudicia diuidunt, & media quadam via incedunt. Ad priores referendus DVARENVS *l. c. l. 1. cap. 7. PAPILLONIVS l. c. p. 782.* ad secun-

secundam familiam *Perillusfr.* HEIMBURG *loc. cit.* §. 43. 47.
 Henr. FRANZKIVS *Comment. ad Dig. Tit. de Legat. num 59.*
 sq. VINNVS *Sel. Quaest. L. 1. c. 55.* CVIACIVS, Ant. FA-
 BER *l. l. c. c. erciscundi denique sunt VOETIVS l. c. Tit.*
de Her. vel act. vend. §. 3. Ger. NOODT *Comment. ad*
Pand. eod. Tit. in Oper. p. 316. Nil iam moror argumen-
 torum farragines, quibus quaeque pars sententiam suam
 circumuallat. In lumine videtur iam esse, ex iis, quae
 praediximus, melior inter reliquas sententia. Non accrescit
 emtori, quia non fit heres, quod decantatum est, licet he-
 reditatem nanciscatur. Non autem accrescit hereditati,
 sed personae heredis. Iniquum tamen est, venditorem ad
 transferendum lucrum, quod facta venditione ipsi accreuit,
 non compellere. Emtor emendo eo euectus, vt heredis
 loco sit, & omne ad eum pertineat iuris hereditarii dam-
 num lucrumque, & ipse nec amplius nec minus iuris ha-
 beat, quam penes heredem foret. *l. 2. §. 9. § 18. de He-*
red. vel act. vend. Solum noto FABRVM, qui hic CUIA-
 CIVM, Iuris Oraculum, illiberalius habet, quasi eum,
 qui ultra primas litteras progressus non sit. Sed quale ipse
 opprobrium meruerit, videat. Certe magno conatu pa-
 rum adfert. Cur immemor fuit vnici argumenti: *Non*
hereditati sed heredi accrescit? Alio loco IDEM hac vsus
 formula *Dec. 12. Err. 9.* disputat: An filiae renunciantis
 circa legitimam portio hereditati, an heredibus in testa-
 mento scriptis, accrescat. Pone: FABRVM, condito testa-
 mento, vnum pluresue heredes extraneos scripssisse, filiis
 in legitima breui oratione institutis. Filiam huius partem
 non ferre, quippe quae viuo testatore renunciauerit.
 Eam fratribus partem facere, infra docebimus. Ergo pars
 eius accrescit heredibus extraneis. Pone, hos fideicom-
 missio vniuersali grauatos; an etiam filiae partem, quae ac-
 creuit, restituent? Putat FABER. Sed quo argumen-
 to?



to? Ipse nouerit, mihi non constat. Non vrget ratio a regula secedendi. Sed num forsan ita distingui posset: aut filia ante testamentum conditum renunciauit, aut postea demum? Posteriori casu deficientium in numero est, & ad horum cynosuram reducenda. Priori autem, testator fideicommissum iubens vniuersale, sciensque & filiam iam seiunctae partem non ad alios, quam heredes extraneos spectare, tacite quoque eosdem rogasse, vt etiam hanc fideicommissariis restituant. Consultant in medium alii.

VI) Accrescit coheredibus cum onere, siue coniunctio propria intercedat siue secus. *l. vn. §. 10. C. de Cad. toll.* Mireris hic adeo IUSTINIANVM a se ipso receffisse, qui in legatis distinguit inter re tantum & verbis coniunctos, a qua distinctione hic sine solida ratione diuortium fecit. Olim ea de re inter ICTOS non conuenisse, constat ex *l. 61. ff. de leg. II.* donec argumento rescripti D. Seueri, pro onere subeundo pronunciaretur. GRAVINA de *Orig. Iur. L. 3. §. 61. conf. l. 16. §. 1. ff. de leg. I. l. 76. §. 7. ff. de leg. II.* Sed nullaene a regula exceptiones? Dissident Interpretes. DVARENVS *l. c. L. 1. c. 2.* nullas admittit, nec curat, an ab initio inanis fuerit alicuius coheredis institutio, an postea demum euacuata, quia non liceat hic a legatariis ad heredes argumentum traducere. In contrariam sententiam abit BALDVINVS, *Iurispr. Rom. & Att. Tom. I. p. 1197.* Leges non adeo procliues. Obstat *l. 122. §. 1. de leg. I.* vbi legatum debetur, a coherede relictum, qui pro non scripto habetur. Verum bene monet PAPILLONIVS *l. c. p. 785.* hic loci *pro non scripto esse*, improprie dici, cum ex ipsis legis contentis nil minus pateat, quam ibi de eo, qui inutiliter scriptus est, verba fieri. *Pro non scripto esse*, ergo ibi nil, nisi *deficere*. Nec obstant

obstant *l. 1. §. 9. 10. de leg. III. l. 11. 12. 13. de Iure Codicill.* quia de alio plane casu loquuntur. Nec obest *l. 29. §. ult. de leg. II.* condita quippe ante constitutionem D. SEVERI, de qua *l. 47. de leg. I.* Quid distent hic legatis institutiones, non video. Inde ab exordio iam inualide adpositum coheredem, sine onere accrescere, haud absque ratione statuimus. Sed an etiam id, quod de onere personali edicit IMPERATOR *c. l. vn. C. in legatis*, ad institutiones transferri poterit? Sic placet. Ait IMPERATOR, perraro etiam in iis, quae pro non scriptis sunt, onus non dehiscere. Ad duos nempe casus, ab Ipso speciatim probatos, digitum refert. *Alter* prostat *l. 26. §. 6. ff. de Fideicommiss.*, vbi fauor libertatis. *Alter* latet *l. ult. ff. de his quae pro non script.*, vbi tamen non tam accrescit legatum, quam in hereditate subidet, onere integro. Iam adscribe te ipse coheredem, aut alio modo inutiliter adiecta libertatis tribuendae conditione coheres scriptus esto; te licet subducto, onus adiectum saluabitur.

VII) Accrescit cuius coheredum pro ea parte, qua est institutus. *l. 59. §. 3. ff. de hered. Inst. l. 66. eod. l. 78. §. 4. ad l. 78. §. 4. ad Sct. Treb. l. vn. §. 10. C. de Cad. toll. verb.: pro hereditaria parte.* Non obstat *§. 8. d. l. vn. C. verb.: pro virili omnimoda portione.* Mittimus, quae de parte grauata accrescente non grauatae, & non grauata accrescente grauatae in scholis perfonant, haec enim ad tirones.

VIII) Accrescit inuitis etiam creditoribus, debitoris, vltra vires bonorum aere alieno obruti, portio. Cessat enim Pauliana si debitor lucrum, alterius causa, omittit,



fit. l. 6. pr. ff. quae in fraud. cred. l. 1. §. 6. si quid in fraud. patron. l. 134. de R. I.

IX) Non accrescit iis, quorum ius hereditarium certis limitibus ab ipsis legibus est circumscriptum, ubi non plus ultra. Huc pertinet l. 6. ff. de B. P. quam egregie pro more suo explicat Anton. FABER Dec. 10. Err. 7., nobisque praecepto studio otium facit. Commodis nostris infra inferuiet istud dictum.

C A P V T II.

DE

IVRE ACCRESCENDI AB INTESTATO.

§. VI.

ORIGO IVRIS ACCRESCENDI AB INTESTATO.

Si originem atque fata iuris accrescendi spectes, illud cum libertate romana natum, cumque hac fere proscripum esse, recte dices; vsque dum a Iustiniano iterum ab exilio reuocatum, illo mediante plenissimum suum vigorem pristinasque vires recepit. Iam de iis, quae quasi per compendium diximus, prolixius differendi animus est. Omnis apud Romanos successio est duplex, vel legitima, vel testamentaria, prout sanguinis coniunctio, vel suprema testatoris lex aliquem ad succedendum vocat; in ultimo casu aliquis vel ad lucrum singulare, vel ad vniuersale vocatur. Iam hac subdiuisione adhibita, triplex nascitur successio, & hinc triplex quoque ius accrescendi inde oriri debet, simulque triplex distingui potest iuris accrescendi historia. Sed nos historiam accretionis heredum tantum pertexere iuuabit, & primo quidem eius, quae ab intestato

stato

stato locum habet. Sanxerat autem lex XII. Tabularum
 S INTESTATO. MORITVR. CVI. S VS. HERES. NEG.
 ESCIT. AGNATVS. PROXIMVS. FAMILIAM. HABETO.
 SI. AGNATVS. NEG. ERCIT. GENTILIS. FAMILIAM.
 HERES. NASCITOR. PAVLVS l. 9. ff. de lib. & posth.
 VLPIANVS *Fragm. XXVI. l. Iac. GOTHOFREDVS*
Leg. XII. Tabb. Tab. V. 2. v. BYNCKERSHOECK. Obs.
L. II. 1. HEINECCIUS. ad Leg. Iul. & Pap. Popp.
Cap. IX. §. II. Apparet ex his legum Decemviralium
 verbis, heredes suos proprie ex legum constitutione ad
 successionem non vocari, sed illos suo quasi iure, non le-
 gum auctoritate subnixos, succedere. Hinc PAVLVS l. II.
 ff. de lib. & posth. *hered instit. eleganter, in suis, inquit,*
heredibus evidentius apparet, continuationem domini eo
rem perducere, ut nulla videatur hereditas fuisse: quasi
olim hi domini essent, qui etiam viuo patre, quodammodo
domini existimantur; unde etiam filiusfamilias appella-
tur, sicut paterfamilias: sola nota hae adiecta, per quam
distinguitur genitor ab eo, qui genitus sit: itaque post mor-
tem patris non hereditatem percipere videntur, sed magis
liberam bonorum administrationem consequuntur: hac ex
caussa licet non sint heredes instituti, domini sunt. Hinc
vlterius adhuc idem PAVLVS ait l. 7. ff. de bon. damnat.
quod ratio naturalis, quasi lex quaedam tacita, liberis pa-
rentum hereditatem addicat, velut ad debitam successio-
nem eos vocando, propter quod & in iure civili suorum he-
redum nomen eis inductum est: quia patrem repraesentando,
quasi sui ipsius ipsi heredes sunt. Hinc apud PLAVTVM
Trium. II. 2. Lysiteles, patri interroganti, num de suo
amico subuenire vellet, respondit:

— — — — — De meo.
 Nam quod tuum est, meum est: omne meum est
 autem tuum.



Cum igitur, ut iam ostendimus, non ex legum succedebant auctoritate heredes sui, hinc etiam ius accrescendi inter illos, nulla lege interueniente, portione vacante quasi in pristino remanente domino, ipso iure obtinebat. Reliquorum autem, qui ab intestato succedunt, ius accrescendi, ut ipsa eorum successio, legibus suffultum sit necesse est, statuerant igitur Decemviri: s INTES- TATO. MORI- TVR. CUI. s VS. HERES. NEC. ESCIT. AGNATVS. PRO- XIMVS. FAMILIAM. HABETO. Familia autem consistit in complexu omnium rerum quas defunctus reliquit. Si haec in hoc complexu consistat, necesse est, ut inter agnatos ius accrescendi locum habere debeat, quia alias tota non absorberetur familia. Gaudent igitur hoc iure agnati ex ipsa legis dispositione, totam illis familiam adiu- dicantis, & pergit haec lex: SI. AGNATVS. NEC. ESCIT. GENTILIS. FAMILIAM. HERES. NASCITOR. Eadem scilicet est succedendi ratio, idemque fundamentum iuris accrescendi in gentilibus, quod in agnatis fuisse animadu- erimus.

§. VII.

IPSA IVRIS ACCRESCENDI IN SUCCESSIONE AB
INTESTATO CIVILI PRINCIPIA.

Non opus hic est ambagibus. Vna tenenda eaque simplex regula: *Ius accrescendi ita ab intestato exercetur, ut res eo loco sit, quo fuisset, si heres deficiens plane non existisset.* Etenim non esse, & effectu non esse, idem est ICtis ordinario, quam quidem iuris regulam, *haec in causa* mutatam esse, non constat. Inde iam facilis casuum quorumvis explicatio. Deficiente quodam ex filiis, accrescit reliquis filiis in capita, nepotibus ex iure representationis in stirpes. Deficiente quodam ex nepotibus, accre-

accrescit reliquis ex eodem filio nepotibus tantum, aut, si hi desint, auunculis in capita, auunculorum filiis ex iure repraesentationis in stirpes. Relictis ab intestato solis ascendentibus, deficiente matre, accrescit patri. Relictis, auo auiaque paternis, simulque auia materna, deficiente auo paterni generis, soli accrescit auiae paternae. Deficiente quoque auia materna, accrescit duobus prioribus ex aequa parte. Si & germani germanaeue adsint, & eorum earumque liberi, deficiente ex ascendentibus quoque, accrescit reliquis ascendentibus, germanisque in capita, germanorum autem liberis in stirpes. Si fratres fororesue soli solaeue, vna cum aliorum aliarumque liberis adsint, deficiente ex prioris generis collateralibus quoque, accrescit reliquis in capita, posterioris generis collateralibus autem in stirpes. Et deficiente ex horum genere aliquo, solis accrescit ex eodem fratre liberis reliquis, alioquin auunculis in capita, eorumque liberis in stirpes. Si soli adsint fratrum fororumque liberi, vno ex iis deficiente, reliquis accrescit in capita, &c. Pertinent huc *§. 4. I. de Scto. Orphician. l. 9. ff. de suis & legit hered.* & locus ex *Iul. PAVLLI. SENT. REC. L. 4. T. 8. §. 26.* apud SCHVLTINGIVM in *Iurisprud. Anteuust. p. 413, vbi. ita: Ex pluribus heredibus iisdemque legitimis, si qui omiserint hereditatem, vel in aduendo aliqua ratione fuerint impediti, his, qui adierunt, vel eorum heredibus omittedium portiones accrescunt. Quo in herede instituto, eum, qui acceperat substitutum (seu, vt CVIACIVS & IANVS a COSTA emendant: eoque coheredi substituto) euenire non poterit; diuersa enim est causa scripti & legitimi. Qua in lege obseruo, mihi non placere notatam CVIACII & IANVS a COSTA emendationem. Effusior enim est & temeraria nimis. Muta: eum in: eo, & habebis sanum sensum. Casus est: Primus & Secundus sunt. Tertii fratres & here-
 des*



des legitimi. Nullum conditum est testamentum. Deficit Primus; hinc accrescit Secundo. Hic est prior casus. Sequitur posterior. Tertius scripsit testamentum, & primum heredem instituit, eique in casum, quo deficeret, substituit Extraneum. Deficit Primus. Hic plane *euenire non poterit* accretio; *diuersa enim est causa scripti*; id est, si Primus, vt heres scriptus, adiecto substituto, deficit, & legitimi, i. e. si Idem vt heres ab intestato deficit. Agunt de accretione ab intestato SCHANZ. *l. cit. ff. 90. 96. HVBER ad Instit. p. 242. DVARENVS l. cit. Cap. 10.* Accrescit hic quoque ignorant, sed qui suam partem adiit, per *l. l. c. c.* Hinc pone, Titium diem obire. Relictos duos fratres heredes legitimos; & alter fratrum adit hereditatem, alter autem remotius abest, & antequam de morte Titii cognouerit, animam agit, Relinquit ex se filium. Hic ad hereditatem Titii in partem neutiquam venit, quia pater non adiit. Ergo accrescit *i*). Sed cuiam? Pone alterum fratrem, qui adiit, prius, quam ad eum de morte fratris sui absentis fama peruaderet, fato functum. Nil ad rem. Accrescit filio eius, portio, qua exutus est auunculus absens per factorum praecocitatem. Sed singularis adhuc excutienda quaestio, scilicet an coniux inops, superstes ei, cui lautiores fuere opes, iure accrescendi utatur? Notum est successionem his conditionibus eributam esse coniugibus. *Nov. 53 c. 6. Nov. 117. c. 5. Auth. Praeterea C. vnde Vir & Vx.* Miror hanc dispositionem plane subterfugisse diligentiam *Conr. RITTERS.*

HV.

i) Non enim mihi ad palatum est successorium illud edictum, quod hoc loco sibi fingunt STRYK de Success. ab Intest. Diss. 3. Cap. I. ff. II. & RYREN Obs. ad Inst. in Ei. Oper. p. 115. obs. 14. Scio

id a successione praetoria ad civilem, in qua olim ignotum fuerat, transtulisse IUSTINIANVM ff. 5. de legit. agnat. success., verum hoc nostro in casu perperam adplicatur.

HVSII in *Comment. ad Nov.*, Matthiae STEPHANI in
Commentar. ad easdem, SONNEMANNI denique in *Vsu*
Moderno Nouellarum. Ample eam tractat STRYK in *Tr.*
de Success. ab. Intest. Diff. 4. §. 28. negatque coniugi ac-
 cretionem, quod idem a DVARENO fieri *l. c. cap. 18 in fin.*
 deprehendes. Ratio autem, cur coniugi tribuendum ius
 accrescendi, haec est, quod ipsi in legibus successio diserte
 tribuitur, ceu etiam heres expressissime dicitur. Cum
 igitur heredibus accretionem iura tribuerint, quid impe-
 diret, quominus idem iuris coniugi quoque concessum sit.
 Sed parum haec mouent STRYKIVM aliosque. Omni ac-
 cretione nihilominus rigide interdicitur. Vnde tanta bilis
 interpretibus? Scilicet hi ita: Pone, inquiunt, esse patri
 vnicum filium simulque vxorem indigam. Huic quarta
 pars hereditatis addicenda, reliquum filio. Sed filius pa-
 tris fata anteuertit. Quid agendum? An vxori tota here-
 ditas mariti tradenda? Caue dixeris. Ergo vxori nunquam
 plane accrescit. Bona verba, o mei! quam praecipitatis
 argumenta! In hoc vnico, quem obuertis casu, ad regu-
 lam vniuersalem nihil momenti est. Aliter incedendum.
 Leges ipsae coniugi egeno hos posuere terminos, vt vl-
 tra quartam partem non caperet. Hinc vere dicitur, vxor,
 quae quartam habet, a iure accrescendi omnino arceri.
 Memento eorum, quae §. 5. *num. 9.* notauimus. Sed
 inde non sequitur, quod ipsi nunquam accrescat. Pone
 enim, marito praemortuo, sex eius fratres, vxoremque
 superstitem familiam heriscere debere. Vnum ex fratri-
 bus ante, quam adire possit, morte abripi. Num ad-
 huc, legibus inuitis, accrescendi ius in se transferet vxor,
 simul cum fratribus qui supersunt? Non censeo. Heres
 est, successionem habet, non reprimunt leges, nisi ad
 quartam; a qua autem longe adhuc abest. Sed nec heres
 D est,



est, dicunt pragmatici. — Cur? legatis nequit. Appage ineptias. Sic, cui legitima relinquitur, heres non est.

§. VIII.

IVS ACCRESCENDI IN SVCCESIONE AB
INTESTATO FEVDALI.

An ius accrescendi in feudis obtineat, solent plerumque iuris feudalis Interpretes ad II. *Feud.* 12. negare, quam tamen legem si inspexeris, patet, aut Interpretibus alio plane sensu hic accipi ius accrescendi, aut in citata lege nihil esse praesidii. V. BITSCHII *Comment. ad Ius Feud. Long. LYNKERI Concord. Iur. Feud.* adiect. LVNIGII *Corp. Iuris Feud.* voc. *Accrescendi ius.* Res mihi ita se habere videtur. Solet distingui a Commentatoribus, inter successionem in feudum vacans in casu mortis aut refutationis Vasalli, & eam, vbi ob feloniam, alienationem a Domino adprobatam, praescriptionemue feudum vacauerit. *Ibi* statim tribuunt successoribus feudalibus praesens feudi occupandi ius, *hic* vero, extincto demum vasallo eiusque liberis. COCCII *Hypomn. Iur. Feud. Tit. 10. §. 7.* SCHRADER *p. 7. c. 7. n. 27. VVLTEIVS l. c. c. n. n. 96.* Non iam rigorose haec specto, alias enim iure feudali Longobardico quidem, non vero Germanico, feloniam patris obesse, dicerem. v. *Ius feudale STRVVIO-HELLEFELDIANVM §. 431.* quod etiam de praescriptione tenendum. Sufficit, viuo saltim vasallo, feudi iacturam merito, illud ad successores non transmitti. Videbitur forsan eadem distinctio successoribus feudi non inepte posse accommodari. Etiam hi aut morte aut renunciando, aut dominum offendendo, aut iura sua negligendo, possunt successionis fieri expectes.

tes. Quod de offensione dixi, de eo vide speciatim veterem INTERPRETEM apud LÜNIG *Corp. Iur. Feud. Germ. Tom. I. p. 248.* verb. *Bey mir ist gefragt worden.* MYLIVS de Felonia ante praestitum fidelit. iurament. commissa. Vnde argumentari liceret, esse omnino ius accrescendi in feudo antiquo, si quis eiusdem gradus successorum aut repudiet successionem, aut ante vasallum decedat, secus autem, si aut violauerit, aut per praescriptionem negligentiae poenam tulerit. Verum non prodest hoc loco ista distinctio. Non valet a Vasallo possessore ad successorem argumentum sed huius deficientis quocunque modo portio, ad reliquos successores continuo deuolvitur. ROSENTHAL de Feudis P. 6. Concl. 73. In hoc id dicendum, quod supra diximus, non esse, & effectu non esse, pari passu ambulare.

§. IX.

DE IVRE ACCRESCENDI IN SVCCESIONE AB INTESTATO GERMANICA.

Liceat hic etiam nonnullas e Successione Germanorum quaestiones interferere, quibus ad argumentum nostrum aegre caremus. Notatu praecipue digna sunt portio, que dicitur, *statutaria*, & successo *viensilium*, *der Gerade*, pariter ac *apparatus virilis*, *des Herrgemettes*. Id enim vix eget memoracione, quod, si passim in Germania alius successionis communis ordo stabilitus sit, alia quoque iuris accrescendi ab intestato principia inde prodeant. Sic si fratres fororesque semper ab ascendentibus excludantur, vt hic in Ducatu Magdeburgico P. O. Cap 44. §. 21. & in Saxonia STRYK. de Success. ab Intest. Diff. 2 Cap. 3. §. 3. non autem in Marchia Brandenburg. *Const. March. von Erbsaellen.* Rubr. von der aufsteigenden Linie;



nie; tunc nec accrescere quoque posse collateralibus portionem deficientis vnus ex adscendentibus, per se patet. In terris Saxonis cessat quoque ius repraesentationis in fratrum liberis, ob regulam *des Landrechts Lib. I. c. 17. Ie naeher dem Sip, ie naeher dem Erbe.* Fratrum tamen germanorum liberi in capita concurrunt cum consanguineis aut vterinis ob parocemiam: *Die halbe Geburt tritt einen Grad weiter.* Iure Lubecensi distinguitur inter liberos separatos k) & non separatos. Hi, superstitibus illis, exfortes

k) Duplex Germanis celebratur separatio. Altera dicitur *Separatio oeconomiae*, quae fit, quando liberi sibi ipsi de victu & cultu providere incipiunt, altera *Separatio plena*, quae accidit, quum praesente liberalitate & praecepta quasi hereditate, loco futurae successio- nis, liberis aliquid addicunt parentes. Haec diuidi poterit in Separationem *iuris communis & iuris Lubecensis*. Posterior est loco successio- nis, ob communionem quae inter liberos & parentes, debita, prior loco successio- nis, ex legibus immediate profectae. De separatione oeconomica praeclare scripsit I. H. ROEHMER *Dissert. de stat. Liber. sui iur. infant. per separ. & nupt.* THOMASIVS *Diss. de Quasi. Emancip.* Io. Vlr. Chph. TRESENREYTER *Dissert. de Emancip. minus plena,* & Georg. Frid. KRAUSE *in Dissert. Different. Emancip. tacitae Rom. & German.* De

separatione plena optima omnino est laudata, *Herm. Ge. BVNCKAV Dissert. conf. quoque ENGELBRECHT Dissert. de Legitima per quam separantur liberi.* De huius generis separatis sermo est in textu, non de prioribus. Haec separatio admittit liberis ius ab intestato succedendi parentibus, donec alii liberi haud separati superferuerint. Lubecae tollit quoque successio- nem, parentibus alias tributam, donec existant fratres fororesque, aut ascendentes remotiores, cum quibus nulla intercessit separatio; aliis tamen in locis tam iniquae in parentes statuendum non est. Aufert denique separatis ius succedendi in fratrum, non separatorum hereditatem, donec superpetant alii nondum separati, & non separatos exiit iure succedendi in bona separatorum, donec adint alii separati. Ex his de iis, quae in textu dicta sunt, iudicium esto.

sortes sunt iuris succedendi in bona parentum. *Herm. Ge. BVNEKAV Diff. de Separat. Liber. ex iure Germ., cumprimis Lubec.* Sic quoque, si quis ex liberis decedat & parentes adsint, separatis primo succedunt fratres sororesque pariter separati, deinde non separati, denique parentes, non separatis autem liberis soli parentes, non defunctorum fratres sororesque separati. *STRYK l. cit. Diff. 2. Cap. 3. §. 7. 8.* Denique, si parentes orbi decedant non separati, his primo consortes, denique dissortes fratres; si separati vita fungantur, primo fratres, cum quibus erectum scitum nondum est, deinde separati omnimodo, denique nunquam a parentibus separati, a quibus suas tamen rationes seiunxerat defunctus, heredes sunt. *l. c. Diff. 3 c. 3. §. 17.* Inde ad eundem modum aestimanda accretio. Portionem autem statutariam quod attinet, de qua egregia exstat Perillustr. *Sam. Frid. BOEHMERI Diff. de Ratione decid. controu. circa port. statut. coniug.* ea quidem duplex est. Altera, ubi successurus coniux sua conferre non tenetur, altera, ubi collatu opus est. *Ibi* veram successionem subesse, *hic* communionis potius cuiusdam *σχίμα*, in *Diff. cit.* solidissime euictum est. Vnde argumentum: *Ibi* aditione coniugis superstitis opus erit, nec is, ignarus mortis alterius, lucrum, cui imminabat, ad heredes transmittere poterit, *hic* ipso iure transmittet; ius quippe, iam viuo & valente altero coniuge, superstiti quaesitum, nullaque fortunae temeritate interceptum. Priori itaque casu, vxoris, mortis mariti nesciae, statimque post hunc ad eosdem viuendi terminos progressae, portio heredibus mariti accrescet. Posteriori secus. Ipsa autem, num ad partes heredum mariti qui defecerint, retro accedet? Nullus dubito. Priori casu heres est. Nisi certis per leges circumscripta sit finibus, ad quantascunque enitetur accretionis copias. Sin meta descripta, ad



hanc vsque efferetur. Posteriori non heres, communionis tamen vniuersalis socia est, qua quidam ex parte quid sit herede deterior, non video. Successio Romanis acquirendi modus vniuersalis, coniugium Germanis. Quid interest? Iure Saxonico distinguitur maritus & vxor. Ille, heredis nomine, omnia mobilia, nomina, animantia, post fata vxoris occupat, quantum per Geradam & Legitimam fas est. In vxorem non tam indulgens est ius Saxonicum commune, Electorale benignius v. SCHAVMBVRGS *Einleitung zum Saechs. Rechte*. In Marchia Brandenburg. coniugi superstiti debetur semis bonorum, congestis vtriusque coniugis facultatibus, reliquam partem, aut heredes mariti, aut fiscus auferunt. Semis illa non intelligitur, nisi deducto omni aere alieno vtriusque coniugis. *Const. von Erbfaellen unter Eheleuten*. Nulla tamen superstitionis necessitas imposita, lucrum statuti eligendi; poterit enim, si lubet, etiam suum repetere, sicque ab aeris alieni defuncti mole se sospitem recipere. STRYK *l. cit. Diss. 4, cap. 3. §. 37*. Iam pone, maritum debitis oppressum, vxorem beatiorem fati praereptam. Fuit vxori dos 4000. Thalerorum. Maritus sua decoxit, praeterea 3000. Thaler. in aere est alieno. Si lucrum statutarium vrget, compositis cum dote vxoris 3000. Thaler. debitis, remanent 1000., vnde deducit partem dimidiam, residuumque 500. Thaler. pretium heredibus vxoris largitur. Sed amarus est foeneratoribus suis, heredibus vxoris beneuolus. Abstinet se ab hereditate statutaria; & dote integra vxoris solis illius heredibus derelicta, sua sibi seruat debita, peculii loco. Rabies occupat foeneratores, spem recuperandi crediti, quam manibus tenere sibi videbantur, sic infensissime sibi excuti, indignatos. Integrum sic ipsis, omnibus diris se deuouere. Nil impedit maritum, quominus lucrum, quod offerebatur, omitat. Quibus in locis com-
mu-

munio bonorum vniuersalis inter coniuges recepta, ibi, praedefuncto alterutro coniuge, superstes aut dimidiam partem bonorum communium nanciscitur, reliqua parte ad liberos referenda, aut liberis non exstantibus, solus in se transfert omnia l). Hinc deficiente ex pluribus liberis vno, non coniugi superstiti, sed fratribus: deficientibus his omnibus, matri: deficiente matre, liberis accrescit aequaliter. Idem in communione particulari iuris est, mutatis mutandis. Aliud tenendum de communione acquaeslus. Hic enim, deficientibus liberis, ad matrem integer haud pertinet, sed dimidiatus, non exclusis remotioribus mariti, heredibus. Vxore deficiente, nil accrescit heredibus mariti, sed vxoris heredes ipsius in vicem subeunt. In Ducatu Maderburg. P. O. Cap 44. von Erbsaellen §. 35. seq. fecernitur maritus ab vxore. Si haec superstes, vel liberi adsunt, vel non. Hic semis vxori ex solis defuncti bonis debetur, ibi quadrans, si liberi intra tres: virilis, si plures. Si maritus

1) *Communio bonorum inter coniuges* dicitur, quum eadem vtrique in bonis alterius iura sunt, quae huic in suis. Ea est *vniuersalis*, si eadem vtrinque iura sunt in omnibus alterius bonis, *particularis*, si in quibusdam tantum. Haec vel ad quamdam collatorum partem dirigitur, vel ad *acquaeslum*. Ibi dicitur *communio particularis* absolute; hic oritur *communio acquaeslus*. *Acquaeslus* autem est, quidquid, stante matrimonio, bonorum a coniugibus colligitur. Iam hoc duplicis generis. Nam vel industria coniugum acquiritur, vel fortunae pro-

speditate. Si vtrumque committitur, dicitur *communio acquaeslus absolute*; si prius tantum, *collaboratio*. Prae aliis hic perspicue docuit Io. Rud. ENGAV *Diss. de Bonor. inter Coniuges Suen., speciatim Memmingens. commun.*, licet nec aliis sua deneganda sit commendatio. Id modo notandum, communionem vniuersalem & particularem absolute dictam, genuinis principiis Germanicis; communionem autem acquaeslus omnem, principiis magis peregrinis regi, vnde diuersitas in textu notata.



ritus superfit, non adnatis liberis, falua parentum legitima, quae est triens, & falua Gerada, Mobilia & femiffem habet: adnatis liberis, mihi diftinguendum videtur, an mobilia fuppetant eius pretii, quae quadrantis totius hereditatis loco effe poffit, an fecus. *Ibi* praeter mobilia nil debetur, *hic* ex immobilibus nunc quadrans, fi intra tres, nunc virilis portio, fi plures liberi exftant. Gerada folis feminini generis continui liberis, adfcendentibus & cognatis, legibus addicta *m*). Deficientibus his non accrefcit reliquis defunctae heredibus, fed in fifcum redigitur. Ope autem horum vtenfilium, illi, ad quam pertinent, nulla in bonis reliquis accretio. Inter fe vero cognatae, coheredum inftar, ab accretione non alienae. Pone Defunctum reliquiffe, praeter alios heredes legitimos, duas forores, quarum altera remotius degit, in loco, vbi fatis ceffit foror, & in quo Gerada in moribus. Quid nunc? Posterior Geradam fola occupat, nec quicquam remotioris pars fifco debetur. Potius enim iure fifci, eft accrefcendi ius, manifeftis legum fañtionibus. Traducenda eadem principia mutatis mutandis ad Heergewettam. In Ducat. Magdeburg. vtraque confuetudo obtinet, vti ex *Ord. Polit. Tit. von Erbfaellen*, licet pernoscere.

CAPVT.

m) Gerada peculiaris eft hereditas, a reliquis defuncti opibus omnimodo diuerfa. Conftitit illa in certis rebus, reliqua hereditas in indefinita bonorum quantitate. De illa per testamentum ftatui potest, de hac fecus: vnde ex illa aes alienum defuncti foluendum, non ex hac, nifi in fubfidium, reliquarum facultatum.

Aliis heredibus debetur illa, aliis haec. Hinc inter hanc & illam nulla accretionis reciprocatio. Sed an ipfo iure acquireretur Gerada, an adeundo demum? Prius cenfeo. Eft enim Germanici iuris *evgenica*, non Romani. vid. *Geo. Andr. IOACHIM Differt. de Succeff. Geradae. Iacob. BORN de Gerada.*

CAPVT III.

DE

IVRE ACCRESCENDI IN SVCCESIONE
TESTAMENTARIA DIRECTA.

§. X.

ORIGO IVRIS ACCRESCENDI IN HEREDITATIVS
QVAE PER TESTAMENTVM DEFERVNTVR.

De origine iuris accrescendi, quod in causa testati obtinet, non una eademque est DD. opinio. Nonnulli enim illud ex Legibus XII. Tab. sic deducunt, quasi expressis verbis de illo in lege ista cautum, seu ac si speciale quoddam huius legis caput, eius gratia conceptum fuisset; horum in numero sunt *Io. Ant. BELLONIVS de Iure accresc. II. 1. & Io. CORASIVS in l. 6. de testam. impub.*; alii illud ex lege Iulia & Papia Poppaea deriuandum existimant, quod sane mirum, cum haec lex, uti infra ostendemus, hoc ius accrescendi pene sustulerit. Quia haec quae proferunt argumenta, a multis iam sunt refutata, in illis de nouo reuellendis, meam prolaturus opinionem, amplius non immorabor. Optimi quique interpretes v. *BYNKERSHOEK Obseru. II. 3. HEINECCIUS ad Leg. Iul. Pap. c. IX.* in eo fere conspirant, de hoc iure expressis verbis nihil cautum fuisse in legibus XII. Tab. Alia autem adhuc remanet quaestio, ane leges XII. Tab. huic iuri introducendo ansam praeberint, quod omnino affirmandum censeo. Constituerant enim Decemviri: PATERFAMILIAS. VTI. SUPER. FAMILIA. PECVNIAQVE. SVOA. LEGASSIT. ITA. IOVS. ESTOD. i. e. *paterfamilias uti super familia pecuniaque sua legauerit, ita ius esto*; uti hunc textum, suffultus CICERONIS aucto-

E

aucto-

auctoritate ad *Herenn. I. 13. de Inuent. II. 10.* restituit *BVRMANNVS*, ad *Petronium c. 141.* posteriores aevi *ICROS* veterem formulam corripuisse existimans. vid *Euerard OTTÒ de Leg. XII. Tabb. c. VIII. Tab. V.* Saepius enim contingebat, vt alicui suus heres non esset, nec adessent agnati, aut si aderant, illis non bene cuperet testator. Rara enim fratrum gratia, rarissima inter cognatos concordia, vt inde *TACITVS l. IV. Hist. c. 70. aceruina proximorum odia esse*, pronunciare non dubitet. Si inde testator illis, qui bene de se erant meriti, quosque sibi animorum iunxerat concordia, prospicere cuperet, leges XII. Tabb. patrifamilias permittunt, legem de familia pecuniaque sua dicere, & vt illam dixerit, ita ius esse constituunt. Sed quid haec ad ius accrescendi in causa testati? Mox videbimus, cur ista praemittenda esse, necessarium duxi. Vt igitur herede suo deficiente, totam familiam proximo agnato addixerant in causa intestati *Decemuiui*, sic etiam iure testamenti familiae emptori totam mancipari oportebat familiam, i. e. omnem testatoris substantiam. Cum enim agnati per leges ad successionem vocati erant, contraria lege aequae valida, ius eorum quaesitum euerteretur necesse erat. Hinc effectum est, vt initio, post leges *Decemuirales* testamenta, vt aliae leges, apud *Populum Romanum*, in comitiis calatis conderentur. Nihil enim tam naturale est, quam vt quidquid, eo, quo colligatum est modo, soluatur. Deinde vero cum res Romanorum augerentur, & testamenta frequentius condere inciperent, e re visum est, *populum*, alias in comitiis calatis congregatum, interueniente mancipatione, per septem testes, repraesentatio insignitos caractere, indicare, sane, non alium ob finem, quam quia lex consentiente populo facta, non aliter quoque, quam eius consensu, tolli potest. Hoc enim si non admittere-

mus,

mus, sufficeret, modo de voluntate testatoris constaret. Recte enim ideo *PLINIVS iunior, Defunctorum*, inquit, *voluntatem intellexisse, pro iure est Lib. IV. Ep. 10. L. II. Ep. 16. & L. V. Ep. 7.* Tota autem familia ideo mancipari debebat familiae emptori, quia alias, res non poterat non reduci ad causam intestati. Si enim partem tantum mancipasset paterfamilias: reliqua pars, ad heredes ab intestato ut transiret, necesse fuisset. Iam his non partem, sed totam familiam addixit lex XII. Tab. Ergo cepissent hi & reliquum. Valide sublata non fuisset Decemvirorum sanctio, quod tamen fieri debet, si legi novae, quam testamentum continet, priori derogandi vis inesse debet. Hic igitur tota res transmutabitur in causam intestati. Praeterea quoque, lex quae patrifamilias testamenti factionem concesserat, sequentem in modum cauerat:

PATERFAMILIVS. VTI. SUPER. FAMILIA. PECVNIA. QVE. SVA. LEGAVERIT. ITA. IVS. ESTO. Constat autem, quod sub familia omnis testatoris substantia, seu complexus omnium, quae possedit, bonorum, comprehendatur. Ut in causa intestati, familiam addixerant proximo agnato leges XII. Tab.; sic etiam in causa testati, patrifamilias permittunt, legem dicere de familia pecuniaque sua. Generaliter dictum est de **FAMILIA**. Consequens est, ut si legem dicere velit, illam de omni familia dicere debeat, analogia ab agnatis in causa intestati ducta. Obiiceret Philoſophus, si cui permittum est de omni familia legem dicere, multo magis illi permittum erit, hanc de parte eius ferre; qui enim potest plus, potest etiam minus. Sed tenendum, quod Romani sono verborum legum XII. Tab. sic inhaeserint; ut nemini, ne latum quidem vnguem ab illis recedere, fas esset. Igitur cum hae tam in causa testati quam intestati de **FAMILIA** i. e. *tota familia* loquerentur, collegerunt inde, vnius pecuniae,



plures, dissimilibus de causis heredes esse non posset. Hinc natam esse puto illam ICtorum, quam nobis POMPONIVS l. 7. de V. S. tradit regulam: *Ius nostrum, inquit, non patitur, eundem in paganis & testato & intestato decessisse, earumque rerum naturaliter inter se pugna est, testatus & intestatus.* Iam animadvertente VINNIO in §. 8. *Inst. de leg. hac de re praeclare differit CICERO de Inuent. II. 21. Supponitur enim ab heredibus, ait, haec ratio; Vnius pecuniae, plures, dissimilibus de causis, heredes esse non possunt, nec unquam factum est, ut eiusdem pecuniae alius testamento, alius lege heres esset.* Videmus igitur, hoc ius accrescendi inter coheredes, ex legis interpretatione a Prudentibus esse introductum, quod rebus deinde iudicatis diuturno vsu constitit. Sed quid de altero iure accrescendi inter heredes, quod ex voluntatis coniectura deriuatur? Haud paullo inferioris aevi fuisset, putamus cum BACCHIO aliisque, quia & huius, libera iam republica, frequentia occurrunt vestigia.

§. XI.

VITA ATQVE VICISSITVDINES IVRIS ACCRESCENDI.

Maximam, vt ita dicam, cladem, huic iuri attulit lex Iulia Caduciaria, quin imo, in praecipuis eius capitibus, illud fere aboleuit. Augustus enim rerum potitus, viam ad summam Maiestatem sanguine sibi patefecerat. Consulum adhuc audiebantur nomina, sed illi, quibus, libera sub republica, tellus nunquam vidit maiores, sub Augusto tantum simulacrum veteris illius reipublicae erant. Hinc conqueritur TACITVS: *Annal. L. I. cap. III. eadem magistratum vocabula, nihil vsquam prisca & integri moris, cum omnes exuta aequalitate, iussa principis adspiciunt.* Sed haud contentus libertatem civium interuertisse,

tisse, eorum etiam bonis inhiabat. Hunc in finem haud paucas novas leges tulit. Has inter etiam est lex IULIA ET PAPIA POPPAEA, quam quidem Augustus se ideo ferre finxit, ut vagae Veneri & adulteriis frena iniicerentur, utque de sobole procreanda cogitarent Romani. Sed quis quaeso, qui Augustum nouerit, qui eius cum Livia matrimonium legerit, hoc figmentum credet, nisi contra sui ipsius scientiam, nubem pro Iunone amplecti malit. Vera enim atque genuina eius ratio, potius in eo quaerenda est, ut facultates atque bona eriperentur subditis, & ipso fatente HEINECCIO qui in *Comment. ad legem Iul. & Pap. Popp.* Augusti praeco extitit, maximam per hanc legem priuatorum facultatum partem in aerarium migrare oportebat, tot publicatis dotibus, tot constitutis bonorum generibus quasi caducis, caducis, ereptitiis vacantibus; tot denique praemiis curiositati delatorum praepositis. Alterum legis Iuliae Papiae caput agebat de bonis caducis, ereptitiis & vacantibus; iam hoc, ut ab initio §. diximus, arctissimis ius accrescendi circumscriptis limitibus. Quam iniustissimum autem istud praesertim fuerit caput de caducis, nemo unquam maiori cum aestu dixit, quam ipse D. IMPERATOR IUSTINIANVS, qui illud a Scythis Getisque, ad quos relegatum erat, ab exsilio reuocans, pristinum quoque illi vigorem quem libera habuerat sub republica, iterum concessit. Audiamus igitur Imperatorem, de lege ista differentem, & sufficiat hunc unum arbitrum dedisse. *l. vn. pr. C. de Cad. toll. Et nouem & materiam caducorum*, inquit *ex bellicis ortam & auctam ciuilibus, quae in se Populus Romanus mouebat, necessarium duximus, Patres Conscripti, in pacificis nostri imperii temporibus, ab orbe romano recludere, ut quod belli calamitas introduxit, hoc pacis lenitas sopiret. Et quemadmodum in multis capitulis, lex*



Papia, ab anterioribus principibus emendata fuit, & per desuetudinem abolita: ita & a nobis circa caducorum obseruationem INVIDIOSVM SVVM AMITTAT VIGOREM quid & ipsis prudentissimis viris displicuit, multas inuenientibus vias, per quas caducum non fieret — — — Postea pergit: & cum lex Papia ius antiquum, quod ante eam in omnibus simpliciter verfabatur, SVIS MACHINATIONIBVS ET ANGVSTIIS CIRCVMCLVDENS, solis parentibus & liberis testatoris, vsque ad tertium gradum, si scripti fuerant heredes, SVVM IMPONERE IVGVM ERVBVIT, ius antiquum eis intactam conseruans, nos omnibus nostris subiectis, sine differentia personarum, hoc concedimus.

§. XII.

VTRVM IVS ACCRESCENDI PER LEGEM CADVCIA RAM TOTA, AN PRO PARTE TANTVM SVBLATA SIT ?

Diximus in §. praeced., ius accrescendi per legem Caduciarum fere sublatum fuisse: sequitur inde, vt non omnis, vt aliquando CUIACIVS *Obs. XII. u. Parat. C. de Cad. toll.* existimauit, sublata sit. Mutauit tamen & Ipse CUIACIVS postea *Obs. XXIV. 34* suam opinionem, adductus sane accuratori locorum, in quibus hac de re disputat PAVLVVS, perscrutatione, nemo enim in Digestis hac de materia, illo aut fuit accurator aut prolixior. Sane si *l. 89. ff. de leg. III. & l. 142 ff. de V. S.*, quae PAVLI sunt, inueniatur, maxima cum diligentia in illis exponit ICIVS, quomodo tam inter coheredes quam collegatarios, eodem, aut diuerso modo iunctos, ius accrescendi obtineat. Sed ad quid haec omnia? scripsit PAVLVVS, lata iam lege Iulia Papia, cur igitur tantam in iure, quod iam antiquitate sua corruerat, explicando, collocauit operam, nisi aliqua-
lis

lis eius vigor adhuc superfuisset. Obiicies forsan, quae
 VLPIANVS *Fragn. T. XXIV. §. 12.* dicit: *sed post legem
 Papiam Poppaem, non capientis pars caduca fit.* Quid
 ad haec? nihil sane faciunt contra thesin meam, etsi illam
 primo intuitu plane euertere videntur. Notes tantum,
 Ictum de eo loquutum esse, quod vt plurimum fiebat,
 arctissimis enim, per hanc legem, limitibus, circumscri-
 ptum erat ius accrescendi; adeo vt eius vigor, cum illo,
 qui ante legem Iuliam Papiam obtinuerat, comparatus,
 quasi nullus esset considerandus. Quae argumentatio, si
 cui adhuc videtur insufficiens, adeat *l. vn. pr. C. de Cad.
 toll.* vbi IMPERATOR ait: *legem Papiam, parentibus &
 liberis testatoris, vsque ad tertium gradum, si scripti fue-
 rant heredes, SVVM IMPONERE IVGVV ERVBV-
 ISSE.* Quid his imperatoris verbis clarius, quid euiden-
 tius? Audiamus autem hunc ipsum legis caduciariae lo-
 cum, quem ita restituit HEINECCIUS in *Comm. ad leg.
 Iul. & Pap. Popp. III 9.*

*Ante apertas tabulas, aditamque hereditatem, inter
 coniunctos heredes legatariosue, ius accrescendi in iis,
 quae caduca vel in caussa caduci sunt, excepto vsu-
 fructu legato, ne esto.*

Ex his leges Iuliae Caduciariae verbis iam videmus;
 1) Ius accrescendi inter heredes ab intestato, nullo modo
 per illam circumscriptum fuisse, adeo vt accretio inter
 hos, eodem quo ante latam legem obtinuerat modo, ad-
 huc valeret; nec ideo dici possit, per eam immutatum esse
 principum in XII. Tabb. constitutum: s INTESTATO.
 MORITVR. CVI. s VS. HERES. NEC. ESCIT. AGNATVS.
 PROXIMVS. FAMILIAM. HABETO. Quam autem liber-
 tatem lex caduciaria intactam reliquerat heredibus ab in-
 testato succedentibus, hanc arctissimis in heredibus, quos
 vlti.

ultima testatoris voluntas ad hereditatem vocavit, circumscriptis limitibus; tota enim directa erat ad ius accrescendi, quod in causa testati obtinere diximus. Valde per hanc legem restricta est antiqua illa Quiritum libertas: PATER-FAMILIAS. VTEI. SOPEER FAMILIA. PECVNIAQVE. SVOA. LEGASSIT. ITA. IOVS. ESTOD. Ante apertas enim inquit tabulas, aditamque hereditatem, ius accrescendi in iis quae caduca, vel in causa caduci sunt, ne esto. Ne putes, id quod de tabulis apertis diximus, ad caduca tantum aut quasi caduca pertinuisse, vide HEINECCIUM *l. cit.*, ubi & reliqua, quae fisco cedebant, non alium casum spectasse inuenies. Ex eodem quoque, quem excitauimus, loco, continuo conicere licet. 2) Legem Caduciarum non pertinuisse ad liberos suos institutos, hi enim nulla egent aditione, cum sint ipso iure heredes. Porro 3) eandem nec tetigisse casum testamenti nuncupatiui, in hoc enim opus non erat solenni resignatione, nec poterat quis ante apertas tabulas decedere, modo non morte praeriperetur, antequam adisset. Plenissimum quoque vigorem 4) post legem Iuliam caduciarum ius accrescendi retinuit, in parentibus atque liberis testatorum, usque ad tertium gradum, si scripti fuerant heredes, adeo ut in his testamentis portio vacans, siue testatore adhuc viuento, siue illo iam mortuo talis facta erat, coheredi vel collegatario accresceret; eleganter inde inquit IUSTINIANVS *l. vn. pr. C. de Cad. toll. quod lex Papia his suum imponere iugum erubuerit*. Idem 5) de omnibus quoque dicendum qui liberos habebant, his enim deficientium partes prae fisco iure singulari accrescebant. Porro 6) lex Caduciaria & tunc exsulabat, ubi post aditam iam ab alterutro coheredum institutorum hereditatem, alter deficeret, tum enim iterum iuri accrescendi locus erat. Nec minus 7) princeps erat lege caduciaria solutus.

tus, ad accretionem quippe semper admittendus, & per eum simul Augusta, ad eadem privilegia euecta. Sic 8) nec ereptitia quacuis a fisco fuisse occupata, sed quaedam cessisse etiam, iure accretionis, coniunctis, iam supra diximus. Denique 9) & pro non scriptis habita, antiquorum Ictorum testimoniis filii, accreuisse coheredibus, supra adnotauimus. Sic erat ius accrescendi, hosque illi posuerat limites lex Iulia Caduciaria, quum IUSTINIANVS, illo ab exilio reuocato, hanc ceu iniustissimam atque iniquam, per *Constitutionem de caducis tollendis*, penitus abrogaret, legem quam belli calamitas extorserat, per pacis lenitatem sopiendam esse existimans. Hinc effectum est, vt totum ius accrescendi, quale olim libera sub republ. obtinuit, & eo, quo illud veteribus cognitum fuerat quiritibus modo, quasi postliminii iure de nouo introductum, pristinas vires receperit.

§. XIII.

DATVR DVPLEX IVS ACCRESCENDI INTER COHEREDES.

Inter heredes directo scriptos, duplex accretio per leges constituta, quod inde manifestum, cum coheredibus quibusdam solis accrescat, etiamsi non desint alii coheredes, qui possent accrescendi partem ferre, quibusdam autem tum demum acquiratur, si prioris generis coheredes adiecti non existent. Plana haec sunt ex *l. 63. ff. de her. inst.* vbi: *Heredes sine partibus, vtrum coniunctim, an separatim scribantur, hoc interest: Quod si quis ex coniunctis decessit, hoc NON AD OMNES, SED AD RELIQVOS, qui coniuncti erant, pertinet. Sin autem ex separatis; AD OMNES, qui testamento eodem scripti sunt heredes, portio eius pertinet.* Id iudicium diuersitatis laepius in legibus occurrit, nullum

F



praeterea aliud, unde argumentum: si coheredes, qui aliis in iure accrescendi praefertur, diversam ab his exercent accretionem: qui non anteponuntur, diversum quoque ius non habent.

§. XIV.

CONIUNCTIO IN EADEM PROPOSITIONE, IN SE NON EST FUNDAMENTUM IVRIS ACCRESCENDI INTER COHEREDES.

Qui solo verborum complexu, & eiusdem propositionis compagine coniuncti, eam solam ob causam, diverso a reliquis accrescendi iure non utuntur *l. 66 ff. de her. inst. Si ita quis heredes instituerit. Titius heres esto, Caius & Maevius aequis partibus heredes sunt, quamvis, ET, SYLLABA, coniunctionem faciat: si quis tamen ex his decedat, non ALTERI SOLI pars accrescit, SED ET OMNIBVS COHEREDIBVS, pro hereditaria portione, quia non tam coniunxisse quam celerius dixisse videtur. Ne putes, sub verbis aequis partibus hic tanquam sub herba latere anguem, adi quae *l. 17. §. 1. ff. eod. ubi: Si duos ex undecim, duos sine parte scripsit, mox unus ex his, qui sine parte fuerunt, repudiarit: utrum OMNIBVS semuncia, an ad SOLVM SINE PARTE scriptum pertineat? Et variat, sed Servius omnibus ACCRESCERE ait: Quam sententiam veriore puto. Nam quantum ad ius accrescendi, non sunt coniuncti, qui sine parte instituuntur. Species haec: Caius & Titius heredes sunt ex undecim unciis, Maevius & Sempronius etiam heredes sunt. Deficiente Sempronio, ad vacantem semunciam Caius, Titius & Maevius simul admittuntur. Sed obijcies, his ita comparatis, quae cepit dementia PAULVM ut *l. 142. ff. de V. S. triplicem coniunctionis modum, in accretione heredum distinguendum,***

dum, nobis persuadere velit, scilicet coniunctionem quae fit re tantum, eam quae verbis tantum, & quae fit mixtim? Docebimus hoc infra, sufficit nobis hoc loco innuisse, quod dictum sit supra, non ob solam verborum coniunctionem accrescere, de quo casu non loquitur ICTVS. Contradicunt nobis hic omnes, qui heredes verbis tantum coniunctos, licet post mixtim iunctos ponendi sint, tamen re tantum coniunctis semper & vbique antecedere docent, quorum in numero est DVARENVS l. c. L. 2. cap. 7. qui cap. 13. de nostra l. 66. ff. de Her. Inst. ita philosophatur: *Singularis est haec lex, & non tam docet POMPONIUM negasse, vere verbis tantum coniunctos, re tantum coniunctis praeferrri, quam in subiecta specie testatorem coniungere verbis voluisse.* Deinde concludit, in dubio coniungere noluisse praesumi testatorem, donec ex coniecturis aliud appareat. Ipse suae sententiae praesidium petit a l. 89. ff. de leg. III. vbi: *Praefertur igitur omnimodo ceteris, qui & re & verbis coniunctus est, quodsi re tantum coniunctus sit, constat non esse potiozem. Si vero verbis quidem coniunctus sit, re autem non quaestionis est, an coniunctus potior sit, & magis est, ut & ipse praeferratur.* Verum hunc PAVLI locum simul cum superiori Eiusdem ICTI infra explicabimus; prius autem, quod adfert DVARENVS, ita comparatum, ut ultimo nobis accedat, Sufficit ICTVM docere, solam verborum coniunctionem, non videri coniunctionem, scilicet talem, qualis potius prae reliquis ius tribuat. Vnde pro nobis stat CUIACIVS ad l. 142. de V. S. vbi: *Verum est, in casu: Titius & Caius heredes sunt, Sempronius ex diuidia heres esto, duos priores esse re & verbis coniunctos, sed eo effectu tantum, ut coniunctim vnam semissem habeant, non, ut quoad ius accrescendi coniungantur.* Sed oppugnare nostram sententiam, Ipse videtur IMPERATOR; quum



quum *l. vn. §. 10. C. de Cad. toll.*, rationem redditurus cur in formula: Caius & Titius heredes sunt, Maeuius heres esto, in accretione Caius, deficiente Titio, Maeuius praefertur, quia, inquit, *coniuncti quidem propter VNITATEM SERMONIS, quasi in unum corpus redacti sunt, & partem coniunctorum sibi heredum, quasi suam praecoccupant; disiuncti vero ab ipso testatoris SERMONE aperitissime sunt discreti; ut suum quidem habeant, alienum non soli appetant, sed cum omnibus suis coheredibus accipiant.* Verum salua res est, IVSTINIANVS cum nobis ex asse conuenit. Non ob solam sermonis complexionem, dari ius praecipuum diximus. Hoc ita effert IMPERATOR: *propter 1) unitatem sermonis quasi in unum corpus redacti sunt; & 2) partem coniunctorum sibi heredum, quasi suam praecoccupant.* In subiecta igitur specie, alia praeterea subest ratio, cur alius alium precedat. Id ipsum, quod volumus.

§. XVI.

INTER HEREDES DATVR IVS ACCRESCENDI VOLVNTARIVM ET NECESSARIVM.

Pone Titium testamentum scripsisse: Caius mihi heres esto ex semisse, Sempronius heres esto ex altero semisse. Deficit Caius. Accrescit Sempronio: nam si Caius plane adpositus non esset, sed Sempronio soli semis relictus; pars nondum exhausta cessisset Sempronio, ut is fieret heres ex asse. *§. 7. l. de hered. instit.*, quia non licet esse pro parte testato. *l. 7. ff. de R. I.* Quae etiam hoc in casu ratio accretionis partis coheredis, qui defecit. *l. 6. ff. de test. milit.* Iam datur praeterea aliud ius accrescendi, vi cuius alius alii praefertendus est. Id alia ex causa deriuandum, quia ex ratione *l. 7. ff. de R. I.* doceri nequit, cur vnus ad accretionem altero debeat esse propior. Quae ergo caus.

caussa? Sermonis coniunctio efficere nequit, in hac enim ad accretionem vis nulla; (§. praeced) attamen praefertur nonnulli, quia *CONIUNCTI* sunt, non separati *c. l. 63. ff. de hered. instit.*: Ergo illam coniunctionem subaudiendam oportet, de qua supra *CELVVS l. 80. de leg. III. CONIUNCTIM* heredes institui, aut *coniunctim legari, hoc est, TOTAM HEREDITATEM AVT TOTA LEGATA SINGULIS DATA ESSE, PARTES AVTEM CONCVRSV FIERI.* Iam patet ratio, cur in specie *c. l. 66. de hered. instit. ICTVS* subiunxerit: *testatorem Caium & Maevium non coniunxisse videri*; scilicet quia dixerat: *Caius & Maevius heredes sunt AEQVIS PARTIBVS*, sicque ab initio singulis partes adiecerat. Item nunc in promptu est, quid *IUSTINIANVS l. vi. §. 10. C. de Cad. toll.* sibi velit, quum rationem praecedentis quorundam heredum prae aliis redditurus addit: *partem coniunctorum sibi heredum, quasi suam, praecoccupant*, i. e. adsignatum sibi directo testatoris consilio solidum, sed concursu tantum alterius delibatum, obstaculo remoto, totum sibi vindicant. Euictum ita dedimus, non nisi duplex esse ius accrescendi inter heredes: *alterum*, quod ex regula *l. 7. ff. de R. I.* proficiscitur; *alterum*, quod mentis testatoris coniecturae innititur, quum solidum alteri ex intentione directa defuncti competens per alterum nunc deficientem, fuisset diminutum, i. e. ius accrescendi *necessarium & voluntarium (§. IV.)*.

§. XVII.

IVRI ACCRESCENDI NECESSARIO QUANDO LOCVS,
ET QVAE EIVS NATVRA.

Ius accrescendi necessarium inter heredes est, quoties non est, qui praefertur. Nam haec vnica discriminis no-

ta, anteceffio (§. XIII.). Iam coniunctio propria & accretio voluntaria tribuit anteceffionem, per l. 63. ff. de her. instit. Ergo horum omnium, qui sibi non praeferuntur, ius accrescendi, a necessaria accretione nihil distat. Natura iuris accrescendi necessarii, ut in subsidium demum voluntarii admittatur. A solo legis praecepto nascitur, quod etiam CAIVS l. 5. de Vulg. & Pup. Subst. innuisse videtur, dum ait: *eum, qui ex parte heres est, partem alterius per LEGEM vindicare.* Digladiantur Interpretes, qualis lex hic subaudienda sit, an Lex Decemuiralis, an Lex Iulia & Papia. Mea parum interest. Sufficit nec hanc iustulisse principium, *quod nemo ex parte testatus esse queat.* A testatore inhiberi nequit ob l. 55. de leg. I. Inuitis obtingit (§. IV. n. c.). Partes certas, diuersissimis orationis sectionibus, cuique diferte adscriptas, non curat.

§. XVIII.

CASVS IVRIS ACCRESCENDI NECESSARII SPECIALIVS DETERMINATI.

Ius accrescendi necessarium statuendum 1) si, non nisi ex certa parte, coniunctioe reliquorum coheredum, non diminuta, scripti heredes, existant, & quidam deficient. 2) Si omnibus coheredibus diuersis positionibus adiectae partes certae, at tales, quales haereditatis assem superant, adeo ut omnibus pro parte hereditaria decrefcere debeat. 3) Si plures heredes non adiectis partibus, diuersis orationis segminibus vocati sint. 4) Si iidem omnes, non additis positionibus, in eodem sermonis nexu dicti. 5) Si quidam in eadem propositione, non tamen in separata hereditatis parte, quidam in diuersis propositionibus nominati, sed prioribus adiectae sunt partes, posterioribus secus. Hoc enim in casu, si quidam priorum deficient, non reliquis eius positionis solis, sed simul

simul & iis, qui in diuersis orationis partibus scripti, accrescit. 6) Si eodem casu etiam posterioribus adiectae sunt partes, ita tamen, vt partes omnium simul, assem non superent, sed integra dari possit, omnibus quoque hereditatem cernentibus, cuius destinata sibi a testatore portio. 7) Si quidam in eadem propositione, aut diuersis, non adiectis partibus scripti, quidam in certis partibus, tunc enim priores posterioribus nunquam praeferuntur *l. 17. §. 1. ff. de her. instit.* 8) Si quidam in separatam hereditatis partem, siue in eadem, siue in diuersis propositionibus, adiectis partibus vocati, quidam ad eandem partem vocati non sunt, tunc enim illi, his neutiquam antepondi. 9) Si admixti quidem nonnulli, qui inter se arctius conglutinati, & praeferendi in accretione essent, hi autem deficiunt omnes, adeo vt non supersint, nisi tales, inter quos remissior est connexio. Res demonstratione non eget, si superiora ad animum reuocaueris. In quouis horum casuum deest ratio, cur alter alterum anteire debeat.

§. XIX.

CASVS IVRIS ACCRESCENDI VOLUNTARIJ.

Ius accrescendi voluntarium locum habet. 1) Si plures heredes sine partibus vocati, quidam tamen in eadem propositione, quidam in diuersis, hic enim priores ante posteriores sunt. 2) Si quidam coheredes in eandem hereditatis partem separatam, siue in eadem siue in diuersis propositionibus, non adiectis partibus vocati, quidam autem in eandem partem vocati non sunt, siue ipsis quoque adiectae sint partes, siue secus, nam priores semper praecedunt posterioribus. 3) Si omnibus coheredibus adiectae partes, omnes tamen simul assem superant,



rant, praeterea autem quidam in eadem propositione, quidam in diuersis positi sunt, tunc enim illi, his praeferuntur, donec solidum, ipsis testatoris directa voluntate destinatum, fuerit repletum, hoc autem suppleto; & reliquis, quantum satis est, redintegratur, quod defuit, & denique si quid superfit, hoc omnes pro hereditaria parte simul capiunt. 4) Si quidam coheredum, nomine collectiuo vocentur, hi enim semper, & ubique reliquis, etiam coniunctissimis, praeferuntur.

§. XX.

EXEMPLA.

- 1) Titius heres esto ex triente, Caius heres esto ex triente; aut: Titius, Caius & Maenius, quiuis ex triente, (aequis partibus) heredes sunt. Quisquis horum trium defecerit: duo reliqui simul accretione gaudent.
- 2) Titius heres esto ex semisse, Caius h. e. ex semisse, Maenius quoque h. e. ex semisse. Idem hic repetendum, quod priori in specie.
- 3) Titius h. e., Caius h. e., Maenius etiam h. e. Eadem hic decisio quae antea.
- 4) Titius, Caius & Maenius heredes mihi sunt. Nil distat haec species in accretione a prioribus.
- 5) Caius & Titius heredes mihi sunt aequis partibus, Maenius quoque heres esto. Hic deficiente Caio, Titius & Maenius in accretione aequi iuris sunt. *l. 66. de her. inst.*

6) Caius

6) Caius & Titius heredes sunt aequis partibus, Maevius ex semisse; h. e. aut: Caius & Titius heredes sunt quaternis partibus, Maevius ex semisse h. e. Titio deficiente, Caius & Maevius ad portionem vacantem iunctim admittendi per *l. c.*

7) Titius heres esto ex semisse, Caius h. e., Maevius h. e. aut: Titius h. e. ex semisse, Caius Maeviusque heredes sunt. Hic deficiente Caio, Titius & Maevius in accretione eiusdem habendi conditionis. Obstat hic vere PAVLVS *l. 142 ff. de V. S.* ubi ita: *Publius Maevius, Lucius Titius heredes sunt, Sempronius ex parte dimidia heres esto: ut Titius & Maevius veniant in partem dimidiam, & re & verbis CONIUNCTI videantur.* Licet enim, quod CUIACIUS ad *h. l.* notavit, ICTO hic proprie cum iure accrescendi nihil sit negotii, sed tantum cum numero portionum, cuius debitarum, in eundo; tamen fatemur facile, eum qui semel pro coniuncto habetur, deberi etiam ubique eundem haberi. Sed nil valet hic locus contra *l. 17. §. 1. ff. de her. inst.* quia huius directa sententia de iure accrescendi, illius autem de numerandis partibus hereditariis. Licet ordinario, sicut computantur partes, ita & iuri accrescendi locus sit, tamen haec regula non est sine exceptione. Exceptio eiusmodi est in specie a PAVLO interiecta. Eam admittendam esse non negavit ICTVS, sed totam rem per silentium praeteriit. Industriae omnino & acuminis Pauliano convenisset, ut hanc exceptionem non tacitus praeterueheret. Sed potuit facile eius diligentiam subterfugere res, a proprio & directo eius consilio quodammodo aliena.

G

8) Ti-



8) Titius & Caius ex semisse aequis partibus heredes sunt, Maevius ex altera semisse heres esto, aut: Titius unius semissis hereditatis meae partem dimidiam habeto, Caius eiusdem semissis alteram partem dimidiam habeto, Maevius habeto semissem reliquam. Vtroque casu, deficiente Titio, Caii & Maeui simul est accretio, per *cit. l. 66. de her. inst.*

9) Titius & Maevius heredes sunt, Caius h. e. Sempronius h. e. Hic, si solus Titius deficeret, Maevius circa ius accrescendi omnino reliquis praeponeretur; sed ponimus, Maevium etiam deficere: nunc Caio & Sempronio aequo iure accrescent deficientium partes.

1) Titius & Caius heredes sunt, Maevius heres esto. Hic, deficiente Titio, soli accrescit Caio, *l. 63. ff. de her. inst.*

2) Titius & Caius heredes sunt ex semisse, Maevius h. e. aut: Titius h. e. ex semisse, Caius heres esto ex eadem semisse, Maevius h. e. aut: Titius & Caius heredes sunt ex semisse Maevius h. e. ex altera semisse, aut, Titius h. e. ex semisse, Caius h. e. ex eadem semisse, Maevius h. e. ex semisse altera. *l. 141. de V. S. vbi: Nec dubium est, quin CONIUNCTI sint (propius) quos & nominum & rei complexus iungit, veluti: TITIVS ET MAEVIVS EX PARTE DIMIDIA HEREDES SVNTO - - - vel: TITIVS CVM MAEVIQ EX PARTE DIMIDIA HEREDES SVNTO. Videamus autem ne si hos articulos detrabas: Et, Que, Cum, interdum tamen CONIUNCTOS accipi oporteat. Veluti: Lucius Titius, Publius Maevius ex PARTE DIMIDIA HEREDES SVNTO. - - - ut Titius & Maevius veniant in partem dimidiam,*

&

Et re & verbis CONIUNCTI videantur. LVCIVS TITIVS EX PARTE DIMIDIA HERES ESTO, SEIVS EX PARTE, QVA LVCIVM TITIVM INSTITVI, HERES ESTO, SEMPRONIUS EX PARTE DIMIDIA HERES ESTO. IVLIANVS, dubitari posse, tres semisses facti sint, an Titius in eundem semissem cum Caio Seio institutus sit. Sed eo, quod Sempronius quoque ex parte dimidia scriptus est, verosimilius esse, in eundem semissem duos coactos, & CONIUNCTIM heredes scriptos esse. Verum est, quod supra diximus cum CVIACIO, PAVLO hic de iure accrescendi sermonem proprie non esse, sed tantum de numerandis heredum portionibus. Cum tamen, qui semel pro CONIUNCTIS habentur, non possint iterum alio tempore disiuncti haberi: nihil puto ineptum nos egisse, qui ex hac lege praefidium nobis duximus.

3) Titius & Caius heredes sunt quaternis partibus, Maeuius h. e. ex semisse, Sempronius h. e. ex semisse. Hic, quia partes assem superant: si nemo deficeret, hereditas in trientes esset diuidenda, quorum vnus Sempronio, alter Maeuio dandus, tertius iterum ad duas partes aequales, sicque sextantes reuocandus, quorum vnus ad Titium, alter ad Caium perueniret. Sed iam deficit Titius. Queritur cui accrescat sextans Respondeo: Vnam inde vnciam praecipit Caius, vt habeat quadrantem, directa testatoris voluntate sibi destinatum. Remanet ex sextante altera adhuc vncia; haec aequis partibus distribuenda inter Sempronium & Maeuium. Habebit nunc ergo Caius quadrantem, Sempronius autem & Maeuius, singuli, habebunt trientem & semunciam. Siccine ex tripode respondes? Sic, inquam, absque numine. Nam ita ferunt iuris accrescendi rationes. Hi, qui 1) propter vnitatem sermonis quasi in vnum corpus redacti sunt,



& 2) partem coniunctorum sibi heredum, quasi suam praeoccupant, aliis in iure accrescendi sunt potiores *l. vn. §. 10. C. de Cad. toll.* Vtrumque accidit Caio. In eadem sermone coniunctione est cum Titio. Quando hic ad hereditatem simul adspirat, Cui quadrans ad sextantem deprimitur. Hinc adimitur ei portio quaedam sua. Iustum est ut solamen habeat. Sed, vncia decerpta, habet quadrantem. Iam restitutus est iure postliminii. Aequum est, ut nunc reliquis a semisse ad trientem redactis, dispendium suum quodammodo resarciatur. Vnde vncia, velur offa. Huc spectat PAULVS *l. 142. ff. de V. S.* ubi: *Triplici modo, inquit, coniunctio intelligitur, aut enim re, per se, coniunctio contingit, aut re & verbis, aut verbis tantum, & l. 89. ff. de Leg. III.* de qua §. XIV. Hae leges necessario de nostra specie explicandae, nisi manifestum statuere velis inter leges diffidium, quod tolerare, nulla iam ratio vrget. Verbum est: Quae non profunt singula, iuncta iuuant. Hoc ad rem nostram apprime congruum. Vides IVSTINIANVM id ipsum exigere. 4) Titius & fratris mei liberi heredes mihi sunt, Maenius heres esto. Deficit quidam ex fratris liberis, reliqui eius vacantem portionem occupant, non Titius aut Maenius. Nam portio, nostra in specie quadrans, quae fratris liberis cedit, non vni aut alteri speciatim ex fratris liberis data, sed simul, adeo ut quamdiu adest, qui ad fratris liberos referri possit, hunc expresse vocet in quadrante testator, vnde nil cedit reliquis vid. DVARENVS *L. 2. C. 9.*

§. XXI. A D

IVRIS ACCRESCENDI VOLUNTARIUM INTER HE-
REDES INDOLES.

Pone in testamento ita scriptum esse: *Titius & Caius mihi heredes sunt; Maevius heres esto; aut, Titius Caius & Sempronius heredes sunt ex dodrante, Maevius ex quadrante, utroque casu adiecta clausula: ita tamen, ut si quis horum defecerit, nemo in accretione potior sit.* Quid fecit? Prohibuit ius accrescendi voluntarium. Iam pone Titium deficere, cui accrescet? Caio & Maevio priori in specie, Caio Maevio & Sempronio in posteriori. Qui sic? Ita vult testator? Sed potestne velle? Quidni posset, quum inde non fiat testatus ex parte: nam totus adhuc hereditatis as, penes heredes institutos manet? Ergo ius accrescendi voluntarium inter heredes potest prohiberi. Eodem modo in aprico est, ius accrescendi voluntarium posse quoque, etiamsi testator nihil dixerit, repudiari. Pone priori in casu, cum clausula prohibendi adiecta non esset, Titium deficere; Caius recusat integram eius partem vacantem occupare. Quid tum? Maevium pro parte hereditaria simul ad accretionem accedere oportebit. Vides non oriri causam testati particularem, quae sola est ratio, cur evitari nequeat accretio inter heredes. Requirit istud voluntariae accretionis inter heredes genus, conjunctionem propriam, ut docuimus praecedentibus, (§. XVI.) & coniectura mentis testatoris, nullo legis praeccepto, subnititur. Attamen in hoc non minus, quam in iure accrescendi necessario, onus portioni adiectum ordinario ad coheredem, cui accrescit, simul transcendit. *l. vii. §. 10. C. de Cad. toll.* Ergo vides, hic omnia eodem fere modo comparata esse, quo accretio inter legatarios, nisi quod onus nunquam fere abscedat, quod in legatis fecus.

G 3

CA.

An ius accrescendi locum habeat in legitima, & quo pacto, non vna est Interpretum opinio. Alii distinguunt inter iuste exheredatum, & iure suo vti nolentem, vt SCHILTER *Exerc. 10. tb. 32.*, priorem pro mortuo habent, vnde hunc spectant quasi eum, qui non exstitisset, posteriorem vero connumerant, quasi qui legitimae simul particeps esset. Alii etiam iuste exheredatum in numero habent, vt BERLICH. *P. 3. Dec. 3. n. 7. seq.* NOODT *ad tit. ff. inoff. testam.* COCCEII *Iur. Controu. ad eund. tit. Quaest. 18.* HVBER *ad tit. cit. num. 14.* Alii partem quidem facere exheredatum, vt alio modo ad legitimam non admissum eum, cui haec ordinario debetur, accramen in definiendo aut triente, aut semisse legitimae, pro mortuo habendum esse, contendunt, vt DVARENVS *Lib. 1. c. 13.* Alii ad legitimam exigendam non admissos eos, quibus alias talis debetur, simpliciter pro mortuis habent, & nullis, vt sunt Monachi Franciscani, ceu ingeniis luxuriantur Pragmatici apud HVBERVM *l. c.* Optima omnino est secunda sententia, ex natura Legitimae. Legitima est vel triens vel semis portionis ab intestato debita. *l. 2. C. de Inoff. donat. l. 8. §. 6. ff. de inoff. testam. l. 8. pr. l. 31. C. eod.* Iam pone exemplum istud HVBERI: Paterfamilias fecerat vxorem heredem, matrem ex legitima: sorores tres praeterierat. Quaeritur an matri triens totius hereditatis, an vncia tantum ex hereditate, seu, quod idem est, quarta pars trientis, tribuenda sit? Posterius statuendum. Etenim ab intestato matri obuissset hereditatis quadrans, quippe in capita successura cum tribus fororibus, Quadrantis tertia pars est vncia. Ergo mater laesa non est

in

in legitima, quum vnciam habet. Sed pone, eundem patremfamilias instituisse vxorem heredem, matrem & tres sorores praeteriisse. Quae erit institutarum, matris & fororum legitima? Puta, testator in aere habuit 50000 thal. Sufficitne huius summae trientem dedisse institutis in legitima, scilicet 16666 $\frac{2}{3}$ thal., an semis deputandus est legitimae, ita tamen, vt eius quinta pars, quae alias praeteritae sorori quartae cessisset, si praeterita non fuisset, detrahatur, & vxori heredi accrescat? Puta ex facultatibus defuncti, quae 50000. thal. erant, semis est 25000. thal.; ab hac summa deducta parte quinta, remanent 20000. thal.: haec summa iam est legitima, institutis, matri & sororibus, tribuenda. Hoc posterius legibus omnino conformius, modo consideres id, quod de legitimae natura diximus. Res expedita est ex l. 8. §. 8. de Inoff. testam. *Quoniam autem quarta debitaie portionis sufficit ad excludendam querelam: videndum erit an exheredatis PARTEM FACIAT, qui non queritur. Vtputa, sumus duo filii exheredati. Et VTIQVE, vt PAPINIANVS respondit, & si dicam, inofficiosum, non totam hereditatem debeo, sed dimidiam petere. Proinde si sunt ex duobus filiis nepotes: ex vno plures, tres puta: ex vno, vnus: vnicum, fescuncia, vnum, ex illis, femuncia querela excludit.* Species posterior haec: Caius duos relinquit filios. Cuius horum ab intestato cederet semis hereditatis. Iam alter eorum, tribus supersticibus filiis, ante patrem supremum diem obiit. Horum cuius ab intestato capiendus sextans hereditatis. Alter decessit, vnico relicto filio, in quem ergo semis paternus deriuatur. Quarta semissis huic debita ab intestato, est eius portio legitima, quarta autem semissis est fescuncia, vnde illum fescuncia a querela excludit, licet sint adhuc ex alio auunculo liberi, qui exheredati &c., hoc enim ad ipsum non spectat. Res inter alios getta. Sextantis quarta pars est femuncia. Vnde
pla.



planum, cur nepotum ex priore filio trium quemvis femun-
cia excludat. En ad verbum nostra repetita principia. Non
igitur pro mortuis habentur ii, qui legitima excidunt, aut
semper, aut quando iuste exheredati, sed semper numeran-
tur, etiam in constituendo aut semisse, aut triente legitima.
Ius antiquum ignorant, qui obiectant *l. 1. §. 5 ff. de Con-
iung. cum emancip. liberis* & *l. 10. §. 4. de B. P. contra
Tabb.* Prior ita: *Sed & si patruus eorum, qui erant in po-
testate sit praeteritus pater exheredatus: debent nepotes ad-
mitti. Nam EXHEREDATVS PATER EORVM
PRO MORTVO HABETVR.* Posterior sic: *LIBERI
QVI CONTRA TABVLAS HABERE NON POS-
SVNT, NEC PARTEM FACIUNT, si per alios com-
mittatur edictum. Quo enim bonum est iis fauere, nihil
habituris.* Inde rela: *Exheredatus pro mortuo habetur.*
Idem, qui contra tabulas (actionem) habere non possunt,
nec partem faciunt i. e. nec connumerantur. Sed haec
omnia nihil ad nos. Species in lege priori haec: Pater-
familias ex duobus filiis, in ipsius potestate constitutis,
alterum emancipauit, alterum sub paterno imperio re-
tinuit, simulque nepotes ex emancipato. Mortuus est,
& in testamento, quod condidit, filius sub potestate re-
tentus, & nepotes ex altero filio emancipato etiam sub
iure paterno seruati, inueniuntur praeteriti, emancipatus
filius exheredatus. Petunt illi, quos praeterit, bonorum
possessionem contra tabulas. Exheredato eandem perendi
nulla licentia, quia contra tabulas bonorum possessio peti
nequit, nisi a praeteritis. Exheredatis enim querela in-
officiosi prodita; vnde repugnans, exheredatum esse, &
contra tabulas B. P. petere. Quam absouum igitur foret
numerare eum in instituenda aliqua actione, qui cum haec
comparatus, nullus est, & cuius intermixtio naturae plane
iudicii contraria esset. Alia plane circa legitimam ratio.

Hic

Hic, ille qui exclusus est, tamen e diametro legitimae oppositus non est. Manet semper talis, cui proprie debita fuisset legitima, talis qui per *l. 8. §. 8. ff. de inoff. testam.* numerandus; aliud plane rerum genus, quam id, de quo agit *l. 1. §. 5. de Coniug. cum emancip. liber.*: Legis *io. §. 5. de B. P. cont. Tabb.*, si rite calculum ponas eadem species, quae in lege superiori, vnde non opus iam dicta repetere.

CAPVT V.

DE

IVRE ACCRESCENDI IN SVBSTITVTIONE
PVPILLARI.

§. XXII.

INTERCEDIT IVS ACCRESCENDI INTER COHEREDEM IMPVBERIS, CVI IS PVPILLARITER SVBSTITVTVS, ET IMPVBEREM IN IMPVBERTATE DECEDENTEM.

Qui coheres impuberi filio testatoris datur, & huic pupillariter substitutus est, is, postquam semel adiit suam partem, necessarium habet ius accrescendi, in portionem impuberis & pupilli facultates, si contingat, hunc immatura morte in impubertate oppetere. *l. 20. C. de iur. delib.*: Si impuberem quis filium suum heredem ex parte instituit, & quendam extraneum in aliam partem, quem pupillariter substituit: & postquam testator decessit, pupillus quidem patri eius heres exstitit, extraneus autem hereditatem adiit: & postea adhuc in prima aetate pupillus constitutus, ab hac luce subtractus est, & pupillaris substitutio locum sibi vindicauit. Cumque substitutus eandem partem admittere noluit, quaesitum est, si potest, iam heres ex principali testamento factus, pupillarem substitutionem repudia-

H

re.

re. — — Placuit nobis, siue in institutione, siue in pupillari substitutione, ut vel omnia admittantur, vel omnia repudiantur. l. 59 ff. de acqu. hered. Qui patri heres existit, si idem filio impuberi substitutus est, non potest hereditatem eius praetermittere. Quod sic recipiendum est, etiamsi uiuo pupillo mortuus erit, demde pupillus impubes decesserit. Hic vere subesse ius accrescendi, non aliquod substitutionis, palam est ex vltima posterioris legis clausula, quae tribuit ius ex secundis tabulis capiendi etiam iis, qui ante pupillum vitam cum morte commutauerint, id, quod nulli vnquam contingit aut instituto, aut substituto. Pone enim, substitutum pupillarem, pupillo non simul esse coheredem datum, & ante pupillum emori; non succedet ipsi pupillariter. Pater enim condit filio testamentum, quod eiusdem effectus est, ac si pupillus sibi ipsi condidisset. Iam nemo qui sibi scripsit testamentum, heredem habet, qui ante ipsum iam mortuus sit. Inde nec pupillus. Accrescit vero nostra in specie coheredi, patris & filii hereditas simul, quia per id ipsum, quod filius heres patris factus est, vtraque hereditas ita confusa, ut totum filii sit, quidquid is, intra impubertatem vita defunctus, post se reliquerit.

§. XXIII.

HIC TAMEN INTERDV M ACCRESCIT COHEREDI, QVI SVAM
HEREDITATIS PARTEM, AVT PLANE NON ADIIT, AVT
SALTIM IN EA HERES ESSE DESIIT.

Licet vero inter coheredem impuberis, huic simul pupillariter substitutum, & impuberem vera accretio, etiam vbi pupillariter succeditur, intercedat; tamen est illud hic singulare, quod is, qui in sua institutionis parte, aut plane defecit, aut saltem heres esse desiit, tamen ad pupillarem hereditatem adspiret, non obstat l. 3. de Vulg. & Pup. Subst.

Sic

Sic enim 1) is, qui clam de restituenda incapaci hereditate fidem dedit, licet ipsi non accrescat, l. 83. ff. de Acquir. hered. n) tamen pupillari hereditate ponitur l. 43. §. 3. ff. de Vulg. & Pup. Subst. Iulius Longinus pater, eos, quos sibi heredes instituerat, filio ita substituit, quisquis sibi heres esset. Vnus ex heredibus institutis, qui tacitam fidem accommodauerat, ut non capienti partem ex eo, quod acceperat, daret; ad substitutionem impuberis admissus, utrum pro ea parte, pro qua scriptus fuit, veniat: an vero pro ea, quam cepit ita, ut augeatur eius pars in substitutione? Respondi: qui in fraudem legum fidem accommodat, adeundo heres efficitur, nec desinet heres esse, licet res, quae relictæ sunt, auferantur. Vnde & ex secundis tabulis in tantum heres esse potest, in quantum scriptus esset: satis enim punitus est in eo. in quo fecit contra leges. Quin imo, etsi desineret heres esse, idem dicerem. Ad hanc legem duo noto. Primum est: videri hanc legem repugnare iis, quae supra diximus, eum qui tacite fidem accommodat de restituenda hereditate non capienti, heredem non esse, sed praedonem; cum e contrario haec aperte pronunciet: *Qui in fraudem legum fidem accommodat, adeundo heres efficitur, nec desinet heres esse, licet res, quae relictæ sunt, auferantur.* Verum, ut taceam, hanc legem loqui de eo, qui ob tacitam fidem, parte tantum eius, quod ex institutione habuit, non toto, multatus est, sicque eo, qui, minutioni licet ex parte, tamen vere heres adhuc mansit; ipse ICTVS non adeo multum confidit iis, quae pro auctoritate antea edixerat: addit enim: *Quin imo, etsi desineret heres esse, idem dicerem.* Alterum est: hanc legem non producendam ad omnes, quibus ut indignis lucrum, ex institutione oriundum eripitur, ita scilicet,

H 2

cct,

2) Hac in lege CURIATIO suafore, muta eam in an, quod, hic archaismi species.

cet, vt hos omnes tamen ad tabulas pupillares velis admit-
 tere, id, quod quosdam interpretes facere video. Qui clan-
 destinam fidem accommodat, ea tantum parte subuertitur,
 qua accommodauit, non toto, quod destinatum ipsi fuit,
 lucro, vt ex nostra lege vides. Institutus maiori ex parte,
 suboratus, vt minorem accepti partem alii in idoneo redde-
 ret, hanc minoris tantum poenam dederat, reliqua parte ser-
 uata. Idem de reliquis indignitatis causis dici nequit; in
 his enim totius hereditatis iactura fit, vbi poenam merueris.
 Vnde hic cessat restricta, quae ibi fit, interpretatio. 2) Is
 qui per querelam inofficiosi, contra se motam, heres esse de-
 fuit, adhuc pupillaria bona capit *l. 31 pr. §. 1. de Vulg. &
 Pup. Subst. In substitutione filio ita facta: Quisquis mihi
 ex supra scriptis heres erit, idem filio heres esto. Quaeritur,
 quisquis heres quandoque fuerit, intelligatur: an, quisquis
 heres tum erit, cum filius moriatur. Placuit prudentibus,
 si quandoque heres fuisset. Quamuis enim viuo pupillo he-
 res esse defuisset, forte ex causa de inofficioso, quae pro parte
 mota est: futurum tamen eum heredem ex substitutione cre-
 ditum est. §. 1. Non simili modo in hac specie dicendum est,
 si quis, cum filios duos haberet, Caium puberem, Lucium
 impuberem, ita filio substituisset: Si Lucius filius meus im-
 pubes decesserit, neque mihi Caius filius heres erit, tunc Seius
 heres esto: Nam ita prudentes interpretati sunt, vt ad im-
 puberis mortem conditio substitutionis esset referenda. Legis
 cardo in hoc omnis vertitur, non requiri a coherede instituto,
 ad pupillarem hereditatem nanciscendam, vt, coheres pupilli
 manserit, nisi aliud voluisse testatorem, ex verbis eius conice-
 re liceat. De regula cape principium, de limite addito §. pri-
 mum. Ad regulam illustrandam adfertur is, contra quem
 querela inofficiosi pro parte mota est. Is heres esse defuit, &
 tamen substitutionis pupillaris exorsus factus non est. Cur ex
 parte querela moto sit, oportet? Quia alias iure antiquo to-*

tum

tum testamentum, & sic pupillare quoque, quod est pars testamenti paterni, pessumdatum fuisset. Reliqua statim interpretabimur, si 3) dixerimus, eum quoque, qui coheres pupillo datus, heres existit, postea maximam capitis diminutionem passus, esse desit, denique restitutus fuit, tempore, quo impubes vita functus est, ad substitutionem admitti. Sic l. 43. §. in fin. de Vulg. & Pup. Subst. *Quemadmodum intelligendum est in eo, qui cum scriptus esset heres, postquam adiisset hereditatem, in servitutem redactus est, & postea libertate donatus. Cui permissum est, ad substitutionem venire, quae ei in testamento fuerat relicta, licet enim hereditatem ex institutione amisit tamen & substitutione istam portionem, quantum amisit percepturum.* Iam pone Caium puberem, Lucium impuberem, filios coheredes institutos, simulque Caium pupillaribus tabulis vocatum, sed ita: *Si Lucius filius meus impubes decesserit, neque mihi Caius filius heres erit, tunc Seius heres esto.* Hac in specie si ponas, Caium initio heredem factum, deinde vero in servitutem redactum, denique libertate donatum esse eo tempore, quo fratrem impuberem vita destituit, an adhuc admitteretur ad substitutionem, an vero Seius? Respondet IULIANVS l. 31. §. 1. de Vulg. & Pup. Subst.: *Ita prudentes interpretati sunt, ut ad impuberis mortem, conditio substitutionis esset referenda i. e. Caium excludi, Seium admitti.* Verba enim testatoris ita structa, ut appareat, eum voluisse hoc praecipue, ut Caius tempore mortis impuberis, sibi adhuc heres sit. Quin potest 4) Coheredes pupillo adpositus, simulque huic secundis tabulis substitutus, partem ex institutione sibi datum omittere, (modo testamentum non reddatur destitutum, sed adsit cui accrescat) & ex substitutione adire. l. 27. §. 2. ad SCtum Trebell.: *Si (coheres impuberis Titius) --- substitutus ita fuerit: Titius*
H 3 filio

filio meo heres esto: tum si solus patri heres exstiterit, nihilominus cogendus erit, hereditatem pupilli restituere: si vero coheredem habuerit, retinebit pupilli hereditatem, **QVIA POTVIT COHEREDE ADEVNTE QVAMVIS IPSE PATRIS OMISISSET HEREDITATEM EX SVBSTITVTIONE ADIRE.** Secus est, si pater dixerit: *Quisquis mihi heres erit, idem filio meo heres esto:* de qua specie intelligenda prior pars cit. §. i., tunc enim non potest omittere hereditatem patris, qui optat hereditatem filii, ex probabili mente testatoris. Quidquid huc vsque de pupillari substitutione diximus, valet quoque de quasi pupillari o).

§. XXIV.

QVOMODO PLVRIEVS PVPILLI COHEREDISVS EX PRIMIS TABVLIS, EX SECVNDIS ACCRESCAT, ET QVOMODO EX PRIMIS TABVLIS NON COHEREDISVS.

Qui coheredes dati impuberi vel quasi impuberi, simulque huic pupillariter vel quasi pupillariter substituti, omnes, nullo eorum alteri quocunque ex capite praefereudo, attamen pro ea tantum parte, qua ad institutionem vocati sunt, ex tabulis secundis capiunt. Prius fert natura substitutionis, de qua infra; posterius patet per leges §. praec. Quodsi vero coheredes simul dati non sint, eodem modo de iure accrescendi inter ipsos statuendum, quo de directa heredum institutione supra docuimus. Cap. III. Etenim hic nihil aliud subest, quam directa institutio; patrens enim filio condit testamentum, quod hac in causa idem est, ac si ipse filius condidisset.

§. XXV.

• Generatim obseruant interpretes, licere a pupillari substitutione ad quasi pupillarem tuto ducere argumentum, nisi in hac vel

illa re speciatim ab hac regula recessisse IMPERATOR doceri possit. Is enim hanc voluit esse aemulam illius.



§. XXV.

SPECIES: SI SVSTITVTVS VVLCARIS ET PVPELLARIS CON-
CVRRANT, AVT VNVS IDEMQVE DVOBVS IMPVBERIVS
PVPELLARITER SVSTITVTVS SIT.

Titius factō testamento, impuberi vel quasi substi-
tuit Caium vulgariter, Maevium pupillariter vel quasi;
Maevius ante impuberem e vita migrat. Num pupillares
facultates Caio accrescent, si postea impubes vel quasi, in
impubertate aut mentis alienatione, decedat? Sic cenfeo.
Licet forsā nonnullis secus videatur. Verum est, pupil-
larem tacitum sub vulgari expressā non comprehendī, nisi
ex voluntate opinata testatoris, quam destruit mens con-
traria, manifesto declarata, id quod nostra in specie con-
tigisse videtur, cum Maevius pupillariter substitutus sit.
At nonne probabile, si Titius Maevium ante impuberem
fatis auocatum iri praevidisset, Caium, cui bene cupiuit
substitutione vulgari, quam heredes impuberis ab inte-
stato, huic succedere maluisse? Alia species: Titius duos
filios impuberes heredes reliquit, utriusque Caium pupilla-
riter substituit. Uterque in eodem vitae periculo extinctus
est, ut uter prior, uter posterior spiritum emisit, vix
dici possit. Quaeritur utrum substitutus utriusque here-
ditatem necessario cernere teneatur, an vero possit relictum
ab altero adire, alterius hereditate omīssa & insuper ha-
bita? Posterius opinor, duae enim hic sunt hereditates,
duo testamenta, quorum neutrum accessio alterius, sed
quorum utrumque suis viribus stat caditque. Ex duobus
testamentis a se diversissimis nulla accretio *l. 16. ff. quib.
mod. usus. vel us. amitt.* Si tamen utramque heredi-
tatem substitutus adierit, non duplicem sed vnicam Falcid-
iam detrahit. *l. 14. §. 2. de Vulg. & Pup. Subst.*

§. XXVI.

§. XXVI.

SPECIES: SI PATER ALIUM, ALIUM MATER, QVASI
PUPILLARITER SUBSTITVIT.

Mater iuxta ac pater aequo iure gaudent, liberis substituendi quasi pupillariter. Pone, patrem & matrem simul eodem iure esse vsos, & alium ab hac, alium ab illo fuisse substitutum. Hac in specie, qui rite rationes subducunt, alterum substitutum paterna, alterum materna bona solum, vtrumque autem filii bona, aequali iure capere debere, praecipunt. SCHAVMBVVG. *Comp. iur. Digest. Tit. de Vulg. & Pup. Subst. §. 6.* Hac itaque in causa, si alter deficiat, alter solus omnia occupabit. Licet enim hic ius accrescendi dicere, religioni tibi duxeris, aderit tamen voluntas alterutrius parentum, cui standum, donec impedimentum aliquod obfit, quod hac in specie fuit quidem, sed dissipatum est.

§. XXVII.

DE ONERE COHEREDI EX PRIMIS TABVLIS, MORTVO
IMPVBERE IN IMPVBERTATE, ACCRESCENTE.

Si quis coheres ex secundis tabulis succedat impuberi, eodem modo, quo alias distinguitur, an portio grauata accrescat non grauatae, an retro. *l. 87. §. 4. 5. 6. de Vulg. & Pup. Subst.* An idem dicendum vbi pupillariter substitutus vulgariter succedit, de eo non vna est Interpretum sententia. Affirmandum tamen videtur. Non obstat priori in casu regula, quod in testamento patris, & filii, vna tantum Falcidia intelligatur, haec enim de alia plane re loquitur p).

CA.

p) Tota res redit ad c. l. 87. §. 4.
5. & l. 1. §. 13. Hic aliter cen-

set CUIACIVS L. 4. *Obs.* 35. aliter
Ant. FABER in *Coniecturis*
L. 4.



CAPVT VI.

DE

IVRE ACCRESCENDI IN FIDEICOMMISSIS
VNIVERSALIBVS.

§. XXVIII.

AN INTER FIDEICOMMISSARIOS IVS ACCRESCENDI
STATVENDVM.

Circa ius accrescendi in fideicommissis vniuersalibus duplex agitari potest quaestio. *Alter*, an fideicommissariis proficit

L. 4. *Coniect.* 13. aliter HILLIGER ac DONELLVS L. 12. Cap. 23. Litt. D. CUIACIVS ita: Substitutus secundis tabulis, si vulgariter succedat, varie ponit Falcidia rationem, prout portio onerata accrescit non oneratae, aut retro, sicut de vulgari substitutione generatim tenendum per l. 1. ff. 19. Hac enim in lege diferte PAVLVS: Id quod ex substitutione coheredis ad coheredem pervenit, proficit legatariis (i. e. accrescente portione non exhausta, Falcidiam ex sua parte non deducit coheres, cui accrescit). Is enim similis est heres, ex parte sub conditione instituti. Sed ea, quae ab eo legata sunt, si omiserit hereditatem, non augebuntur. (i. e. si is coheres, de quo ante dictum fuerat, quod gravatam portionem haberet, omittat suam partem,

substitutus ipsi coheres, in sua ipsius portione non gravatus, cui nunc cedit onerata portio, inde Falcidiam deducet). Scilicet si ab eo nominatim data sint, non: Quisquis mihi heres erit. Totus hic §. loquitur de substitutione, & de eadem §. sequi audiendus. Obstare quidem videtur l. 87. ff. 4. ad l. Falc. vbi: si filius ante, quam patri heres existeret, decessisset, confundi duo semisses dicuntur, ut circa legem Falcidiam totius assis ratio habeatur, & legata integra praesentur. Verum hic locus intelligendus de specie, vbi testator legata a filio relicta, expressa generali repetitione, a substituto denuo iusserat. Hoc enim opinatu necesse est, quia alias legata a substituto nulla plane debita fuissent, cum IVLIANI ICTi tempore, cuius haec sunt

I

sunt



profit id, quod fiduciario, in casu deficientis heredis, accreuit, & huic quaestioni supra, quantum opus, vacauimus, vnde

sunt verba, legata ab instituto relicta, a substituto tacite nondum censerentur repetita. *Ant. FABER* multo aliter: Verum est substitutum, vulgariter succedentem, vbi non onerata portio grauatae accedit, ex posteriori non deducere Falcidiam; aut eandem detrahi, vbi grauata portio non exhaustae adiicitur, hoc falsissimum. Contrarium enim huius communis erroris patet ex *l. 87. §. 4.* quam intelligere de generali repetitione *primo* nulla necessitas cogit, quum etiam ante Rescriptum *D. SEVERI* peruulgata fuerit de tacita legatorum repetitione doctrina. *Deinde* vero nihil prodesset, quia expressae repetitionis non potest esse alia vis, quae tacitae. Finis autem *l. §. 13.* non explicandus de substitutione, sed de iure accrescendi, vnde hic locus non obstat. *HILLIGER* denique cum *DONELLO* hoc modo: In substitutione vulgari distinguunt, an deficient repudiauert, an alio modo defecerit, v. g. quod ante testatorem mortuus sit. *Ibi* de portione onerata accrescente deducitur; hic fecus, sed sufficit vnam quartam totius assis, nunc in vnum

congesti, remanere. *De illo* casu loquitur *l. 2. §. 13.*, de *hoc l. 87. §. 4.* Sed mihi *CVIACII* sententia optima videtur. Minus sobria est *FABRI* explicatio, quae vim insert *l. 2. §. 13.* nec satis probata ab ipso quae circa *l. 87. §. 4.* *CVIACIO* opponit. Falsum taciti & expressi eandem semper esse efficaciam. Per expressam enim repetitionem, substitutio traducitur ad rationes institutionis primae, immediatae & directae, quod per tacitam non fit. *HILLIGERI* & *DONELLI* distinctio nulla solida ratione eniستا. Sed quod ad regulam, de vna Falcidia in testamento patris & filii deducenda, attinet, inseruiet hic optime exemplum, quod habet *HILLIGERVS* cit. loc. ad *§. 7. l. 87. cit.*: Qui in bonis habet 800., filium impuberem ex vno, Seium extraneum ex altero semisse scribit heredes. Filio Seium eundem in secundum casum substituit. Primis tabulis a filio legat 200, a Seio 200. Secundis tabulis a Seio itidem relinquit 200. Vterque hereditatem cernit. Impubes moritur. Quaeritur cum hic triplicia legata reperiantur, an omnia in vnum commiscenda, & cum

vnde possumus hoc loco eadem superfedere. *Altera*, tangit fideicommissarios inter se, an hi, si heredi restituenda pluribus iniuncta est hereditas a testatore, vno alteroue eorum deficiente, accretionem habeant. Hanc posteriorem nondum attigimus, vnde nostram adhuc exspectat industriam. Plurima interpretum cohors accretionem indulget. Ad hoc referendus PAPILLONIVS *l. c. p. 775.* ECKOLD *§. 14.* ZOESIVS *Comm. ad ff. Tit. de Legat. & Fideic. n. 46.* A communi hac traditione rationes tuas seungit *Ant. FABER Dec. 50. Err. 1.* contenditque armis & viris, nihil ista sententia a iure esse alienius. Eadem sentit PEREZ *Prael. ad Cod. Tit. de Cad toll. n. 9.* Nec possum diffiteri, mihi probatam fuisse FABRI sententiam, antequam FABRVM legem. Firmamentum communi doctrinae petitur ex *l. 43. l. 16.*

l 2

l. 16.

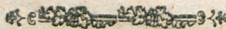
cum contributa efficiant 600, nec dodrantem excedant, an legata integra praestanda, vt sufficiat Seio, quum quadrans totius assis, nimirum 200 ipsi superfit. An vero separanda ea, quae a Seio vti instituto legata sunt, confundenda autem tantum, quae ab ipso ceu *substituto* relicta, cum iis, quae *pupillus* praestare iussus. Vt ita Seius 200 habeat integra, iure suae institutionis, & in altero semisse ex substitutione accrescente, qui totis exhaustus reperitur, inducta Falcidia detrahat illius quadrantem, nimirum 100, vt in vniuersum Seius retineat 300. Posterius hoc deciditur (scil. in c. §. 7.) Statuitur diuersa ratio eius, qui duas pluresue partes he-

reditatis ex institutione habet, vnam pure, aliam sub conditione, ac eius, qui vnam ex institutione, alteram ex pupillari substitutione nanciscitur. Hic vides plus simplici Falcidia deduci, nam alias non 300, sed 200 fuissent deducenda. Eoque sensu cessat regula superior. Iterum autem substitutus non deducit separatim 100, quae fuisset, quarta impuberis defuncti, & alia 100, quae sint quarta ipsius substituti, vt cum 200 ex institutione sibi remanentibus habeat 400, sed vnam tantum Falcidiam detrahit, tam impuberis, quam substitutionis nomine, scil. 100, quae cum 200 ex institutione faciunt 300.

l. 16. §. 4. ad SCtum Trebell. l. 14. §. 11. ff. de Leg. I. & l. 11. §. pen. C. de Cad. toll. : De l. 43. supra iam actum, eaque ad nostram quaestionem plane absque momento est. l. 16. §. 4. quodammodo meretur excuti : Sic autem illa : Si quis heres institutus, rogatus fuerit hereditatem, non totam, sed partem restituere, vel si duobus restituere sit rogatus, & alter ex his velit sibi hereditatem restitui, alter recusat : Senatus censuit, utroque exonerari eum, qui suspectam hereditatem dicit, totamque hereditatem transire ad eum, qui adire coegit. Sed quis non videt, hanc legem non de accretione inter fideicommissarios generatim edicere, sed tantum ea, quae locum habet, quum fiduciarius ad adendum compulsus est. In vulgus notum est, eum, qui coacte adiit, quia fideicommissum euertere voluit, omni lucro hereditario, in solatium eorum, quibus fraude sua fideicommissi spem praescindere voluit, penitus auelli. Vnde id necessario deriuatur, nec posse ad eum redire, quidquid ab vno fideicommissariorum vacuum relinquitur, sed id ad alterum transmigrare oportere. In l. 14. §. 11. de Leg. I., si quod inde argumentum depromi potest, fideicommissarii nomine collectiuo vocati sunt, quo in casu omnes vnus personae loco habentur, quod notum est. Ergo hic iterum nulla regula generalis. L. 11. §. 14. C. de Cad. toll. his concepta verbis : Haec autem omnia locum habere censemus, tam in testamentis, siue in scriptis, siue sine scriptis habitis, quam in codicillis, & OMNI VLTIMO ELOGIO, vel si quid ab intestato fuerit derelictum, nec non in mortis causa donationibus. In his verbis inuenisse sibi videntur plurimi, quod formidinem incuriat. Sed nil hic esse, quod profuturum duplici argumento probo. Primum §. cit. non refertur ad totam constitutionem IMPERATORIS, sed tantum ad §. praeced. 13. vbi si nemo adsit, qui capere possit aut velit ex testamento, aut ab intestato, hereditatem, vltimo demum loco

loco

loco ad fiscum eandem deferendam statuit. Id enim ex ratione adiecta patet: *Tantum enim nobis superest clementiae, quod scientes etiam fiscum nostrum ultimum ad caducorum vindicationem, tamen nec illi peperimus, nec Augustum privilegium exercentis.* Ergo totus §. 14. nil cauet aliud, quam ut in omnibus ultimis elogiis, iis in casibus, vbi olim vacantia statim fiscus deglutiebatur, nulla accretionis, heredum institutorum, ad quos reuerti potuissent vacantia, aut heredum ab intestato, habita ratione, nunc fiscus postremus sit. Ergo hic nihil de iure accrescendi ad fideicommissarios extenso. *Deinde*, si, quod de iure accrescendi in tota lege dictum ab IMPERATORE, etiam ad fideicommissarios vniuersales accommodari cupis; aut id quod de coheredibus dictum, aut quod de legatariis, applices necesse est. Iam pone prius. Ergo oportet etiam fideicommissariis iunctis inuitis accrescere. Sed hoc absque ratione diceretur. Inuitis enim accrescit, ne testamenta fiant destituta. Atqui hic non fiet, sed poterit, quod vacuum est, ad fiduciarium reuerti. Pone posterius. Ergo disiunctis fideicommissariis accrescet sine onere. Sed ita heres fiet ex asse, qui tamen nec vllum legatum a defuncto iustum, praestabit. Quod paradoxon. Quid ergo in contrarium offers? inquis. Sic tene: olim in legati damnationis & fideicommissis constat eam solam ob causam, quod heres dare aut rogaretur aut iuberetur, nec directo sermone aut legatarius aut fideicommissarius ex hereditate sibi capere praeciperetur, ius accrescendi cessisse, sed portionem alterius vacantem, non ad coniunctum transiisse, sed penes heredem, iussibus oneratum, remansisse. Iam IUSTINIANVS verborum & iuris diuersitatem omnem inter legata & fideicommissa particularia radicatis elisit. At vero fideicommissa vniuersalia legatis aequata esse, quis dixerit? aut vbi locorum id legitur? Quidquid ergo mutatum non est, stare quid prohibet? Regula



gula ergo: Inter fideicommissarios nulla accretio. Exceptio
 1) nisi fiduciarius ad adeundum compulsus sit, 2) nisi fidei-
 commissarii plures collectivo nomine scripti.

C A P V T. VII.

§. XXIX

DE IVRE ACCRESCENDI IN QVERELA INOFFICIOSI.

In querela inofficiosi circa ius accrescendi facile om-
 nes consentiunt. Exstat circa hoc clarissima sanctio *l. 23.*
§. 2. ff. de inoff. test. Si duo sint filii exheredati, & ambo
de inofficioso testamento egerunt, & unus postea constituit
non agere: pars eius alteri accrescit. Idemque erit & si
tempore exclusus sit. Sane cum per querelam res redu-
 catur ad causam intestati, qui potest aliter fieri, quam
 ut eadem accretio, quam supra Cap. II. inter heredes
 legitimos esse, docuimus, etiam in hac causa obtineat.
Conf. Ger. NOODT Comm. ad Tit. de inoff. testam.
PILLONIVM p. 777. DVARENVM Cap. 13. Perill. HEIM-
BVRG. §. 45.

C A P V T. VIII.

DE

IVRE ACCRESCENDI IN BONORVM POSSESSIONE.

§. XXX.

AN BONORVM POSSESSIONIS HODIE ADHVC ALIQUA UTILITAS

Quoniam nihil quod ad vsum transferri nequeat,
 tradere. apud animum decreuimus; antequam de accre-
 tione

tione inter bonorum possessores doceamus, prius, an adhuc iure recentiori, aliquis bonorum possessionis usus superfit, inuestigabimus. Constat duplicis generis fuisse auxilium praetorium. Primo omnibus, qui iam ciuili iure ad successionem vocabantur, etiam Praetor adiumento fuit, hos enim vel liberorum, vel legitimorum seu agnatorum nomine edicto inferuit. Et his nec hodie successionem praetoriam denegari posse omnes consentunt. Deinde vero iis adfuit Praetor, qui leges ciuiles nouercas experti erant. Hos Praetor vel contra tabulas, vel secundum tabulas, vel ab intestato vocabat. Vt de postremis primo loco dicamus: hic duplex vocatorum ordo, aut duo, ut vocantur, capita, vel edicta discernenda, scilicet ordo liberorum alter, alter cognatorum seu proximorum. *Priore* capite comprehendebantur liberi emancipati, tempore mortis testatoris in alienam familiam adoptionis iure non pertinentes, nec non nepotes in casu *l. 5. §. 2. Vnde lib. 3. l. ult. C. eod.* *Posteriore* complexus est Praetor 1) Emancipatos, qui satis cedente patre naturali, in adoptiua familia deprehensi, postea ab hac exierant. 2) Agnatos ultra forores 3) remotiores agnatos, si proprios hereditatem repudiauerant, aut alio modo heredes non fiebant 4) patrem, non patroni sed patris iure successurum 5) matrem & liberos inter se, ut & nepotes pronepotesque, neptes proneptesque inter se ex vna, & auias proauiasque paternas ex altera parte. 6) In cognationis necessitudine constitutos, sed non nisi intermediis feminis se attingentes. 7) Fratres emancipatos successuros non emancipatis fratribus. 8) Ex latere sibi iunctos, haud iustus ex nuptiis communem generationem habentes. His omnibus in casibus, recentiori iure, iam prodita est ciuilis successio; vnde hic possessiones eodem modo nunc utiles, quo sunt generatim iis, quibus leges ciuiles iam prospexere.

spexere. Attamen & hodie bonorum possessio in casu l. 5. §. 2. ff. *Vnde lib. & l. ult. C. eod.* tam necessaria quam utilis est. Contra tabulas possessio dabatur 1) iis, quibus ab intestato, ut liberis, possessio erat, quando praeteriti fuerant in testamento, aut vitiosi exheredati. 2) Patrono contra testamentum liberti certis conditionibus, eaque de causa 3) patri quoque manumissori contra tabulas filii emancipati. 4) Certo modo filio emancipato, prioribus tabulis perfectis exheredato, posterioribus imperfectis, praeterito contra tabulas posteriores. His omnibus recentiori iure nullus relinquitur locus, postquam aliae ortae rerum rationes, licet nonnulli postremum casum nec hodie auerruncandum putent. Secundum tabulas etiam hodie plerisque in casibus a Praetore proditis, necessario agnoscenda bonorum possessio. Sunt haec in confesso inter Pragmaticos. Singula per censere non vocat.

§. XXXI.

IVS ACCRESCENDI IN BONORVM POSSESSIONE.

Iam his praemonitis ad ipsum ius accrescendi pergitur. Cauetur de hoc §. 5. l. de B. P. & peculiari Tit. Cod. *Quando non pet. port. pet. accresc.*: *Quoties pluribus liberis cessante legitima successione, bonorum possessio defertur, beneficium edicti perpetui quibusdam omissis, his solis, qui bonorum possessionem agnouerunt, portionem non petentium accrescere, in dubium non venit.* In omnibus Praetor imitabatur ius civile. Vnde vel ab intestato a nepotibus hodie in casibus supra laudatis, bonorum possessio petitur, vel ab heredibus institutis secundum tabulas, in casibus, hodiernis rerum conditionibus non aduersis. *Ibi ita accrescit, ut alias est intestata accretio.* *Hic, ut in testamentariis heredibus accretionem exerceri voluerunt leges*

leges ciuiles. cf. DVARENVS L. 2. cap. 18. *sqq.* PEREZ.
Prael. ad cit. tit. Cod.

C A P V T. IX.

DE

IVRE ACCRESCENDI IN SVCCESIONE
 P A C T I C I A.

§. XXXII.

DE IVRE ACCRESCENDI IN PACTIS SVCCESSORIIS
 GENERATIVIS.

In conuentionibus exfulare ius accrescendi omnium
 communis vox. Si rationem desideres, in promptu est.
 Sic fert conuentionis indoles, & mens eorum, qui pacti
 sunt. Pone te sponfionem cum duobus amicis iniisse, &
 si id, de cuius certitudine tecum litigant, eueniat, cen-
 tum promississe. Accidit, quod non speraueras. Veniam
 facit tibi alter promissi, alter insolentius vrget, omnem-
 que nunc summam solum venari se posse putat. Reicis
 iure tuo, & quinquaginta acceptis, satis habere cogis.
 Qui centum duobus promittit aut aliam rem, in quam
 diuisio cadit, id agit, vt quiuis eorum partem eius ferat,
 alias vni tantum promississet. Inde vere duplex conuentio,
 vna, qua, primo quinquaginta, altera, qua secundo toti-
 dem promissisti. Iam primus centum postulat. Fugit
 enim ratio, ad id enim te adstringere, in mente tibi nun-
 quam fuit. Promissisti quinquaginta, & vltra promissa
 nemo tenetur. Si leges desideras, nec hae desunt.
 Euolue l. 710. ff. de V. O. *Si mihi & Titio, in cuius
 potestate non sim, stipuler decem: non tota decem, sed sola
 quinque mihi debentur: pars enim aliena deducitur.* Et
 quid

K



quid plura? Si secus statueres, ex omni contractu pro-
 darent correi credendi, quos tamen leges ignorant, nisi
 aut ex diserta conuentione, aut speciali legum priuilegio,
 interdum hic vel illic inducto, correalis obligatio deriva-
 tur. An vero ideo ius accrescendi, a successione pacto
 constituta, excludes? Puto, id dici debere, cum & hic
 conuentio subsit. Romanis fuit ista successio plane in-
 cognita *Io. Henn. BOEHMER Diss. de success. coniug.*
ex part. dotal. cap. 1. ergo ad rem ex Germanorum in-
 genio vnice enatam, non applicabis peregrina, quae huc
 vt calceus gigantis ad pedem pueri. Pone, e duobus,
 quibus per conuentionem tributa successio, alterum ante
 testatorem e viuis excedere, ane alteri accretio? Neuti-
 quam, sed admittentur alterius deficientis heredes, quia
 iura ex pactis continuo ad heredes transmittuntur. *Io. H.*
BOEHMER Dissert. de fundam. pact. ad fideicommiss. in-
clinant. §. II n. 7. Pone alterum post mortem largi-
 toris dimittere suam partem; an nunc accretio? Nondum,
 sed redibit vacans portio ad heredes legitimos defuncti.
STRYK Caut. Test. cap. 21. n. 1. §. 26. Male hic erit non-
 nullorum stomachis, quibus illud Romanorum omnia
 membra penetrauit: *Ne quis pro parte testatus sit.* Sed
 liuent hi sua feбри.

§. XXXIII.

DE FIDEICOMMISSIS FAMILIAE CONDITIONALIBVS.

Ceterum non applicanda haec ad fideicommissa fami-
 liae, quae dicunt, conuentionalia; haec enim nihil aliud
 ferunt, quam vt successio, quae ab intestato alias locum
 obtinet, semper seruetur. *BOEHMER. loc. cit. STRY-*
CKER. Diss. de Fideicommiss. conuention. cap. 2. §. II.
 Non igitur magis ad sensum eorum, quos inter conuen-
 tio

tio inita, explicari poterunt omnia, quam si successionis legitimae rationes in consilium vocentur. Cumque haec ius accrescendi suadeant, ut supra dictum est, idem etiam conuentis fideicommissis applicandum.

§. XXXIV.

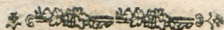
DE VNIONE PROLIUM.

Vnio prolium Germanica nihil aliud est, quam pactum, vi cuius liberi diuersorum matrimoniorum considerandi, ac si ex vno eodemque matrimonio nati essent. *v. Illustr. AYRER. Diss. de indole vnionis prolium genuina.* Hinc per eam omnia eo rerum perducuntur, ut parentibus liberisque inter se vndique ea nascantur iura, quae sunt germanis, suis, veris liberis, fratribus ab intestato. Quidquid igitur supra de accretione inter fratres germanos, liberos et parentes diximus, id obtinet hic inter vitricum aut nouercam, & priuignos, sicut & compriuignos inter se. Sui etiam redduntur priuigni, ut *aditione* non egeant, sed statim a morte vitrici, ad heredes successionem transmittant, & adeo accretione opus non sit.

§. XXXV.

DE GANERBINATIENS.

Pactum Ganerbinatus mihi pactum est, de habenda communione mutuae defensionis causa. Immediate illud ad successionem mutuum non spectabat, aliud agendo tamen ad successionem proderat, quia communio Germanis successionis mater. In hac conuentione comprehens, vi pacti iure accrescendi fruuntur, ut vnus eorum gente extincta, reliquae gentes huius parte augeantur, & in vnaquaque gente successionis legitimae ratio



habeatur. *Perill. SENKENBERG Primae lineae Condom. pro indiviso seu Ganerbinatus.*

§. XXXVI.

DE CONFRATERNITATIBVS.

De confraternitatibus principum v. a NEVMANN *Iurisp. priuat: Illust. Tom. de Heredit. & success. principum, p. 273.* Quid in his de accretione statuendum, alii dixerint.

§. XXXVII.

VSVS IVRIS ACCRESCENDI HODIERNVS.

Non dubitandum est, quod ius accrescendi, cum ius Romanum in omni fere hereditaria materia receptum sit adhuc hodie plenissimum habeat vigorem. Quod enim accretionem attinet quae inter heredes, qui ab intestato vocantur, viget, nemo dubitat illam eodem modo, quo veteribus olim Quiritibus probata fuit, exercendam esse. Et his Romanorum principiis, hereditate etiam extraneis delata, inhaerendum esse statuo. Etsi enim STRYKIVS *Court. Test. l. 14 sq. et V. M. St. XXVIII. v. 9.* pagana hodie pro parte testatum, pro parte intestatum decedere posse, exemplo a bonis familiae seu stemmaticis deducto, asserat, ego tamen huius theses nego consequentiam. Lubenter quidem concedo, quod de illis testari non potuerit defunctus, inde tamen non sequitur, quod pro parte testatus pro parte intestatus decesserit. Succeditur enim in haec bona non illi, qui horum vltimus possessor fuit, sed primo aquirenti, & vltimus possessor tantum per mortem suam occasionem praebet, seu causa existit, ut reliqui, a primo aquirente aequo vocati, iure suo,

fuo, quod hoc viuento quasi dormiuit, vti possint. Si igitur hi illa, quae accipiunt bona, non ab vltimo acquirant possessore, sed ex prouidentia maiorum eadem in illos deuoluantur, vltimus possessor, etsi de his testatus non est, pro parte testatus, pro parte intestatus decessisse dici nequit. Sic quoque hodie ius accrescendi alterum adhuc locum sibi vindicabit ex altero nimirum fonte, i. e. ex praesumpta testatoris voluntate deriuatum. Quis enim negaret, nos praesumptam hodie testatorum voluntatem sequi? Ceterum generatim concedit STRYKIVS ipse l. c. ius accrescendi locum & apud nos habere, vti etiam ibi prouocat ad CARPZOV. *Iurispr. forens.* P. III. c. 2 def. 5. & 17. de Saxonia hoc idem testantem. Memorabilem casum suppeditat HVGO GROTIUS, in *Respons. ICtorum Hollan.* P. 3. Vol. 2. *conf.* 188. n. 3. *seq.* quem coronidis instar Dissertationi nostrae inferere volumus. Minor tutorem & extraneum heredes scripserat. Quid autem? Vetuit constitutio CAROLI V. ne immobilia tutoribus a pupillo relinquuntur, & HVGO GROTIUS non dubitauit, extraneum, remotis heredibus legitimis, plenissimum illi ius accrescendi vindicans, ex asse heredem iudicandum esse; cui & nos calculum adiicimus. cf. BERGER *Oeconom. Iur.* II. 4. XII. 3. HEINECCI *Elem. Iur. German.* L. II. T. 7. 5. 200. WERNHER *Obseru.* T. I. p. 836 838. 918. Iam promissi memores, ad ostendendam iuris accrescendi a substitutione reciproca diuersitatem, progredi deberemus. Sed quum certae rerum rationes nobis a moris nectendis interdican, & festinare iubent: veniam rogamus non liberatae fidei. Forfan alio tempore de vacuo hoc loco fusius.

PRAENOBILISSIMO ATQVE DOCTISSIMO
DISSERTATIONIS AVCTORI

S. P. D.

PHILIPPVS IACOBVS HEISLER,

IVR. PROF. PVBL. ORDIN.

Monstri simile! muti loquuntur. Clarius dicam: Que olim fuit loquacior, quam cupidae legum scientiae Iuuentuti in Alma Fridericiana conscendere datur quotidie, cathedra; eo altius iam est, quod diu tenuit silentium. Obmutuit fere sapi adinstar, totosque abire videmus annos, quibus in publicam disputationem prorumpit nemo. Dudum doluit hoc mihi, doluit & reliquis scholarum iuridicarum Praeceptoribus clarissimis, quibus honos Iuuenum, quos instituunt, atque formant, curae cordique. Meritam lethaeis cupimus aquis turpem hanc in disputando inertiam, cuius **TE**, Candidate praestantissime, merito piget. Vtinam fiat, qui **TYO** expergefacti exemplo longo **TE** ordine sequantur: vtinam tandem aliquando animos assument, quos vires non deficiunt. Verum satis querelarum est. De **TE** quid sentiam, scire si auet, Candidate Doctissime; paucis accipe. Mirum in modum dudum mihi placuisti: placuit morum in **SE** suauitas, placuit indefessa, quam in hac Musarum sede literis nauasti, opera: placuit praesertim, qua mihi, vastissimum Digestorum campum terribilesque iurium criminalium meatus peragranti, indiuisus comes iuisti rara fides: placet nunc quoque abstrusissimi argumenti *de iure a. crescendi* dissertatio, atque eo magis placet, quo feliciori conatu viam **TYBI** ad quandam Iurisprudenciae regionem parasti, ad quam aditum fere inaccessum adhuc fecerunt nix, nox, nebulae & perpetuus, qui eidem incubare vulgo creditur, December: placent denique non vulgares, qui ex publico hocce specimine abunde eluceant, **TYI** in legum studio profectus. Spen ii faciunt haud vanam, fore, vt insignibus aliquando in rempublicam meritis inclarescas. Inclaresce igitur; ita enim iubent egregiae **TYI** ingenii dotes: vtere rebus Temper secundis, meique vt fecisti adhuc, ita & in posterum amans esto. Vale. Dabam in Fridericiana d. XIV. Martii MDCCLXI.

CAN.

CANDIDATO
PRAENOBILISSIMO ET DOCTISSIMO
DISSERTATIONIS HVIVS AVCTORI

S. P. D.

P R A E S E S.

Multa mihi in te non placent, Candidate Doctissime. Nolo per-
censere singula. Vnam tantum stomachum nimis mouet, vt impune fer-
re nequeas. Ciceronem amas, vt video, & adeo testimonium ipsi denun-
ciare, tibi nulla verecundia. Pudeat, in tanta temporum luce, ita pa-
rum sensu valuisse, vt tam obsoletis Declamatoribus familiaris sis. Quin
cum Euandri matre loqueris? Alios habemus hodie oratores, e quibus si
vnam legeris periodum, integra inconditi Ciceronis opera seponas & su-
blata manu abiures. Si alteram periodum addas, tanto cum strepitu con-
culatae & collisae Veneres pectus opprimunt, vt absque helleboro, pe-
riculum sit, ne te rabies occupet. Nihil humani loquuntur hi homines,
diuina sunt omnia. Olim, mihi ad has ampullas mirifice semper distende-
batur venter, nunc magis adfucto, si quid eius generis legerim, aluus
laxatur paululum. Sed vbi Veteres adeo: per lautiores nunc dapes cal-
lum quemdam obductum experior, frigore corripior, praeconeum aliquem
aut ad exsequias eundem, aut ad haleces emendas, inuitantem audire mi-
hi videor, oscito & obdormisco. Cape, Quaesio, animum, tam abiecte
sentire desine, Nostrates vnice, exempla, quae imiteris, ob oculos pone.
Mitte Latinarum litterarum vmbrailem elegantiam. Sufficit tersioribus
Nostratium ingenii has Polonice sciuisse. Vernaculam cole. Sed inge-
nio abundare oportet. Subinde aliquid inauditi nominis crea. Aliquam
interdum syllabam aut litteram plane in exilium mitte, interdum ab odio
ad gratiam redi. Nunc omnibus grandioribus litteris ceruices amputa, &
ad lineam stue singularum fastigia, nunc a capitis diminutione in integrum
restitue, & redde miseris vitam. Si magnifice dicere cupis, Semiceptau-

ROS



ros & pulices, Titanis currum & Aesopi lucernam, astra & oceanum, oua denique & mala in vnum, si potes, locum congere, sic iter adfectabis olympo. Splendeant omnia & niteant calceorum instar, quibus oleum superfundit Stabularius. Venerare numen Midae, auribus celebris. Sed despero fere de emendandis TVI S moribus, vnde, vt a diuinis his, quae tempora nostra ferunt, ingeniis caueas, ne cornibus petant, suadeo. Si euitaueris hos scopulos, gratulor. Caeterum, Amice, nunc officii meminisse oportet, quod ad litteras has ad TE dandas impulit. Scilicet versatus es hic inter nos communi omnium cum laude, & tempus, studiis academicis destinatum, tam gnauius infumisti litteris, vt commendabile fueris reliquis ad aemulationem exemplar. Nunc posito ita tyrocinio abitum paras, sed, ne vlla in parte desiderari possit, vis antea publicum TVAE solertiae documentum statuere, meque tam praeclarorum conatuum comitem eligis. Nostrarum inde partium, vt cum quodam TE nostro publico testimonio, tam morum, quibus TE omnibus probasti, quam diligentiae, cuius nos habuisti quotidie testes, quam denique scientiae & profectuum, in iis, quae hic imbibenda fuerunt, studiis, quorum subiinde experimenta habuimus, more Maiorum dimittamus. Sed de studiis non est, quod multa memorem. Illud ipsum, quod iam edis TVI ingenii specimen, de scientia non perfunctoria fidem facit. Maeste hac indole, *Vir Iuuenis Ornatissime!* Ago ROS TVAS etiam in posterum feliciter & digna felici adfuitate praemia exspecta. Caeterum me, cui hic amicitiam TVAM addixisti, etiam absens amare perge, & neminem me plus rebus TVIS fauere persuasum habe. Vale. Dabam Halae d. XVI. Martii, 1761.



ULB Halle

3

002 169 525



56.





DISSERTATIO
DE

1761 36
11

ACCRESCENDI
COHEREDES, INTERDVM
NON DECRESCENDI,
INTERDVM SECVS.

Q V A M
SVB MODERAMINE
XCELLENTISSIMI CONSVLTISSIMI
TI CHRIST. WESTPHAL
VM PARITER AC PHILOSOPHIAE DOCTORIS
IVRIS ANTECESSORIS LONGE CELEBERRIMI,
DIE XVIII. MARTII MDCCLXI.

H. L. Q. C.
TIORI DISQVISITIONI SVBMITTIT
AVCTOR
ES GEORG. MADEWEISS
COLBERGENSIS.

HALAE AD SALAM
PUBLI-
CITER IO. CHRIST. HENDELII

